

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горвий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* О. Ворошилов, С. Горова, Т. Гранчак, О. Пестрецова *Адреса редакції:* НБУВ, пр-т 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044)524-25-48, (044)525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbuv.gov.ua/siaz.htm1. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 23
(31 березня 2011 р.)**

ЗМІСТ:

У ЦЕНТРІ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	4
АКТУАЛЬНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ	10
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	22
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	28
ПОЛІТИКА.....	38
ЕКОНОМІКА.....	42

КИЇВ 2011

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Візит Президента України В. Януковича до країн Південно-Східної Азії (В'єтнаму, Сінгапуру, Брунею)

25–31 березня Президент України здійснює державні візити до країн Південно-Східної Азії: Соціалістичної Республіки В'єтнам, Республіки Сінгапур та Брунею Даруссаламу.

Розвиток відносин з країнами Південно-Східної Азії є важливим напрямом української зовнішньої політики, спрямованої на підтримку модернізації держави. Тому метою південно-східно-азійського турне Президента України є представлення можливостей Української держави у цьому регіоні, внесення конкретних ініціатив щодо розвитку співробітництва та реалізації взаємовигідних проектів.

Зокрема, у ході державного візиту (25–27 березня) до Соціалістичної Республіки В'єтнам – одного з ключових партнерів у Південно-Східній Азії – Президент України В. Янукович під час зустрічей з керівництвом країни обговорював питання подальшого розвитку та інтенсифікації політичного діалогу на найвищому рівні, вироблення нових підходів і методів широкомасштабного співробітництва з метою досягнення конкретних домовленостей щодо поглиблення співпраці, насамперед у торговельно-економічній сфері.

Перебуваючи з державним візитом у Республіці Сінгапур (28–29 березня), Президент України В. Янукович зосередив увагу на пріоритетних напрямках взаємодії та конкретних проектах, передусім у торговельно-економічній, військово-технічній та науковій галузях, які можуть бути спільно реалізовані сторонами.

Державний візит Президента України В. Януковича до Брунею Даруссаламу (30–31 березня) покликаний відновити позитивну динаміку політичних контактів на найвищому рівні та двосторонніх відносин, якої вони набули завдяки обміну візитами глав двох держав у 2004 р.

Україна розраховує на залучення ділових кіл Брунею до реалізації спільних проектів з розбудови своєї інфраструктури.

У рамках візиту розширено двосторонню договірно-правову базу відносин, зокрема, шляхом підписання Спільної заяви лідерів обох держав, а також укладення Меморандуму про взаєморозуміння щодо співробітництва у сфері оборони та Угоди про безвізові поїздки громадян (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 30.03, 31.03*).

Уряд і вітчизняні виробники нафтопродуктів підписали Меморандум про партнерство

Від Кабінету Міністрів документ підписав міністр енергетики та вугільної промисловості Ю. Бойко, від виробників нафтопродуктів – голова НАК «Нафтогаз України» Є. Бакулін, президент ВАТ «Лукойл» В. Алекперов, директор «ТНК-ВР» Г. Хан, акціонер ВАТ «Нафтохімік Прикарпаття» І. Коломойський та голова правління ВАТ «Укртатнафта» П. Овчаренко.

Меморандум передбачає збільшення переробки нафти на вітчизняних нафтопереробних заводах і створення державою необхідних для цього умов. Під час обговорення цього документа Прем'єр-міністр України М. Азаров зазначив, що уряд, при можливості, сприятиме власникам нафтопереробних заводів, і водночас очікує від них залучення інвестицій у модернізацію виробничих потужностей НПЗ. «Підписуючи такий важливий документ, ми хочемо підкреслити, що уряд буде з вами постійно взаємодіяти і постійно буде підтримувати вас. Вживатиме заходів для того, щоб ви не тільки збільшили частку переробки вітчизняних нафтопродуктів, але і модернізували наші НПЗ та підняли якість бензину і нафтопродуктів», – підкреслив глава уряду.

За інформацією Міністерства енергетики та вугільної промисловості, метою підписання Меморандуму є створення умов для функціонування стабільного, прогнозованого й конкурентного внутрішнього ринку нафтопродуктів та його розвитку, недопущення необґрунтованих цінових коливань в умовах непрогнозованого зростання світових цін на нафту, забезпечення належного ресурсного наповнення ринку, прискорення модернізації вітчизняних нафтопереробних підприємств задля збільшення глибини переробки нафтової сировини і забезпечення випуску нафтопродуктів підвищеної якості, сприяння зняттю цінового навантаження на споживачів нафтопродуктів, посилення енергетичної незалежності України.

Згідно з Меморандумом, Кабінет Міністрів України, зокрема, створить сприятливі умови проведення реконструкції (модернізації) виробництва з метою збільшення глибини переробки нафти та виробництва нафтопродуктів підвищеної якості, забезпечить належний контроль за якістю нафтопродуктів на внутрішньому ринку, сприятиме створенню умов для рівного, недискримінаційного доступу усіх учасників ринку до ресурсів нафтопродуктів, вироблених на вітчизняних нафтопереробних заводах.

У свою чергу нафтопереробники гарантують збільшення обсягів переробки нафтової сировини та виробництва нафтопродуктів (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2011. – 31.03.*)

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Ворошилов, канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Украинско-китайское сотрудничество на современном этапе в освещении СМИ

После того как 2 сентября 2010 г. в рамках государственного визита Президента Украины В. Януковича в Китайскую Народную Республику был подписан ряд документов о сотрудничестве двух стран в различных сферах, многие отечественные СМИ прогнозировали существенное оживление в двусторонних отношениях. Ныне же, хотя определенные подвижки в развитии украинско-китайского сотрудничества и произошли, до уровня анонсированного стратегического партнерства они пока явно не дотягивают.

В экономическом плане наиболее значимым является соглашение о финансировании КНР реализации проекта «Воздушный экспресс», который входит в число TOP-10 украинских национальных проектов. Проект предусматривает строительство железной дороги протяженностью 8 км от Киева до аэропорта «Борисполь», строительство четырех вокзалов и обеспечение железной дороги электропоездами.

«Сложно не согласиться с тем, что на сегодня существует огромная необходимость в реализации данного проекта. Транспортная инфраструктура столицы серьезно отстала от европейских стандартов и ее даже не сравнить по эффективности с системой пассажирского сообщения в соседних постсоветских странах», – подчеркивает руководитель аналитического агентства «Менеджмент Консалтинг Групп» Д. Подтуркин. К тому же с развитием главных воздушных ворот страны проблема транспортных коммуникаций с аэропортом грозит существенно обостриться.

Ожидается, что новая электричка между Киевом и аэропортом «Борисполь», которую планируют пустить в 2012 г., пройдет по существующей ветке «Киев-Пассажирский – Киев-Московский», затем по новому железнодорожному мосту до станции «Дарница». Оттуда – через станцию «Лесники» до «Бортничей». А уже «Бортничей» с аэропортом свяжет новая ветка длиной 8 км, по которой будет ездить только эта электричка. Под автострадой Киев – Харьков проляжет подземный тоннель или эстакада.

Премьер-министр Н. Азаров и глава Госагентства по инвестициям и управлению нацпроектами В. Каськив сообщили, что под проект «Воздушный экспресс» выдается кредит размером 4,5 млрд грн на 15 лет с трехлетними каникулами. Предоставляет его Банк развития Китая. Рамочное соглашение, заключенное между аэропортом «Борисполь» и Китайской национальной

корпорацией по экспорту и импорту машин и оборудования (СМЕС), дает возможность Украине получить кредитное финансирование в объеме до 1 млрд долл. Стоимость непосредственно железной дороги не будет превышать 200 млн долл.

Отвечая на вопрос о том, почему решено было остановиться на кредите, а не инвестиции, В. Каськив отметил, что привлечение кредитных средств позволяет «значительно сэкономить время для реализации столь необходимого столице Украины объекта».

Следует отметить, что строительство «Воздушного экспресса» должно было уже начаться, но Кабмин никак не мог решить проблему с финансированием. Выдавая кредит, китайцы потребовали под него государственные гарантии, однако украинское правительство не смогло сразу их предоставить.

В то же время на Грушевского настроены оперативно решить все финансовые и юридические проблемы, чтобы открыть электричку к еврочемпионату-2012. Но времени остается в обрез. «Времени действительно очень мало. Теоретически – успеть можно. Практически – это будет очень сложно, – говорит С. Таран, экс-глава Национального агентства по вопросам иностранных инвестиций и развитию. – Кроме самого строительства, для этого проекта нужно очень много согласований. Юридического продвижения пока нет». По словам эксперта, особенно сложным может оказаться процесс отчуждения земли на участке между Киевом и аэропортом «Борисполь». В условиях отсутствия земельного кадастра не просто будет даже определить, в чьем распоряжении пребывают сейчас участки.

Несмотря на огромное количество задач и короткий срок для их решения, большинство чиновников настроены оптимистически. «Срок реализации проекта мы не меняем – это середина 2012 г. Если Кабмин уже сейчас подготовил, формализовал соответствующее постановление, мы в эти рамки вложимся», – считает В. Каськив. При этом он признал, что на счету каждый день – чем скорее правительство примет соответствующее постановление, тем выше будут шансы успеть к Евро-2012.

В первой декаде марта Премьер-министр Н. Азаров пообещал, что строительство «Воздушного экспресса» между Киевом и аэропортом «Борисполь» вот-вот начнется, а уже в начале лета следующего года начнет курсировать электричка. Он заверил, что в ближайшее время Кабмин примет постановление о начале реализации соответствующего национального проекта.

Со своей стороны вице-премьер, министр инфраструктуры Б. Колесников исключил завершение строительства железной дороги между международным аэропортом «Борисполь» и Киевом до проведения Евро-2012. По его мнению, минимальный срок строительства железной дороги и налаживания сообщения составляет два года. «До Евро-2012 экспресс не будет построен точно. До чемпионата осталось год и четыре месяца, а по самому оптимистическому сценарию его нужно строить два года», – сказал он.

Следует отметить, что 9 марта на очередном заседании Кабмина вопрос о предоставлении государственных гарантий для китайского кредита был вынесен и тут

же снят с рассмотрения.

11 марта должно было пройти внеочередное заседание малого Кабмина (сокращенный состав правительства). На повестке дня планировался лишь один вопрос: предоставление государственных гарантий для кредита на строительство и запуск прямого железнодорожного сообщения Киев – Борисполь в рамках проекта «Воздушный экспресс». Но о том, состоялось ли оно, и если да, то какие решения были приняты, информация в СМИ отсутствует.

Ранее, в декабре 2010 г., В. Каськив, будучи еще руководителем рабочей группы «Национальные проекты» Комитета по экономическим реформам, отмечал сложности с получением госгарантий под этот кредит.

Не до конца ясна ситуация и с участием Китая в строительстве парогазовой электростанции в городе Щелкино (Ленинский район АРК).

В пресс-службе Рескомтоплива АРК проинформировали, что с 13 по 18 марта председатель Республиканского комитета АРК по топливу, энергетике и инновационной политике И. Зосимов в составе делегации Министерства энергетики и угольной промышленности Украины посетит Китайскую Народную Республику.

В этой связи И. Зосимов напомнил, что соответствующее соглашение о финансировании строительства ПГЭС было подписано в сентябре прошлого года во время визита Президента Украины В. Януковича в КНР. Позже, в ноябре и декабре, при поддержке главы Совета министров АРК В. Джарты в автономии были приняты две делегации из Китая. «Были обговорены технические вопросы по адаптации проекта на крымском полуострове и финансовые вопросы строительства», – рассказал И. Зосимов. И добавил: «Мы надеемся, что в ходе переговоров ... будет подписано технико-экономическое обоснование проекта строительства парогазовой электростанции, что позволит приступить к разработке проектной документации и начать непосредственную реализацию этого проекта».

О результатах вышеупомянутых переговоров украинские СМИ пока не информируют.

Ранее сообщалось, что технико-экономическое обоснование парогазовой электростанции в Щелкино, которую намерена построить на базе недостроенной атомной электростанции китайская сторона, планировалось подготовить к январю текущего года. Под объект планируется отвести земельный участок площадью 25 га, стоимость проекта оценивается в 700 млн долл.

Следует отметить, что особое мнение по данной проблеме озвучил директор Международного института трансформации общества О. Соскин, который считает, что последние события в Японии полностью перечеркнули все планы и надежды украинского руководства на получение кредитов и инвестиций. «Параллельно стоит забыть о кредитовании из Китая. Поскольку Китай и Япония очень взаимосвязанные экономические системы. С Китаем также накануне были заключены аналогичные соглашения о финансировании, которое теперь можно забыть», – отметил О. Соскин.

Что касается состояния и перспектив развития украинско-китайских отношений на межрегиональном уровне, то эти вопросы обсуждались во время посещения Донбасса с делегацией Посольства КНР в Украине во главе с Чрезвычайным и Полномочным Послом КНР в Украине Ч. Сиюнем.

В частности, 23 марта китайская делегация встретилась с представителями Донецкой облгосадминистрации и ознакомилась с состоянием социально-экономического развития региона.

А 25 марта текущего года, во время встречи делегации КНР с руководством Луганской области, посол КНР в Украине Ч. Сиюнь заявил, что одним из перспективных направлений сотрудничества КНР и Украины является угольная отрасль.

Не менее важным аспектом сотрудничества Луганщины и КНР является гуманитарная сфера. «На этом фоне особенно выделяется Луганский национальный университет и Институт Конфуция», – сказал посол КНР в Украине. Он подчеркнул, что на Международном конкурсе по знанию китайского языка и культуры, проводимом в Китае, луганский вуз занял второе место. «Институт Конфуция славится не только в Украине, но и в Китае», – заявил посол КНР.

Также СМИ информируют о том, что в конце февраля в Шанхае открылся китайско-украинский научно-технический парк. «Для украинский предприятий, которые изъявляют желание работать в этом парке, уже полностью оборудованы 400 кв. м офисных площадей, которые предоставляются бесплатно (за вычетом коммунальных услуг). Китайская сторона также готова выделить еще от одной тысячи до полутора тысяч квадратных метров площадей в для организации выставок, если в том возникнет необходимость», – сказал генеральный консул Украины в Шанхае С. Бурдиляк.

Данный научно-технический парк расположен в государственной зоне освоения высоких и новых технологий «Цаохэцин» и функционирует под руководством Шанхайского комитета науки и техники, а также Шанхайского центра передачи технологий. В течение трех лет здесь планируется создать ряд специализированных баз, которые будут охватывать области биомедицины, новых материалов, аэрокосмонавтики, новых источников энергии и др.

По словам дипломата, соответствующая информация уже разослана в ряд НИИ и университетов Украины, в частности Харькова, Киева, Днепропетровска. Шанхайцы ожидают ответа и готовы рассматривать любые предложения. А пока предполагается в апреле следующего года провести в Шанхае международный форум по научно-техническому и инвестиционному сотрудничеству. В случае успешности работы этого технопарка, с участием китайских ученых, похожий со временем может быть создан и в Украине, сообщил С. Бурдиляк.

За год пробной эксплуатации парк уже ввел в действие первую партию проектов научно-исследовательского сотрудничества – ряд китайских промышленных предприятий и соответствующих учреждений Украины.

Если же говорить об украинско-китайском сотрудничестве на уровне корпораций, то наиболее активно оно развивается в автопроме. И это вполне закономерно. Ведь собственно украинское легковое авто – представитель семейства «Таврия» (ЗАЗ-1103 «Славута») – в последний раз сошло с конвейера в феврале текущего года. Сейчас с конвейеров всех автозаводов страны сходят иностранные авто, собранные по лицензии.

В частности, в Украине начали продавать новый легковой автомобиль «ЗАЗ Форца». Это лицензированная копия китайского «Chery A-13», которую изготавливают на Запорожском автозаводе. Маркетологи, основываясь на результатах первых недель продаж, утверждают, что данный автомобиль будет популярен на всей территории Украины. Изначально ЗАЗ Forza продавался в одной комплектации – Comfort (83 900 грн). Самый дешевый вариант – это Basic plus (без пассажирской подушки безопасности, 79 900 грн). Более дорогие – Comfort Plus (с подогревом сидений) и Luxury (с парктроником и литыми дисками).

Кроме того, корпорация «Богдан» и китайская Chongqing Lifan Industry (Group) подписали долгосрочный контракт на эксклюзивную дистрибуцию всего модельного ряда автомобилей Lifan в Украине.

Продажи и обслуживание авто в сети корпорации начнутся уже во втором квартале текущего года. Планом продаж корпорации «Богдан» на текущий год предусмотрена реализация не менее 750 автомобилей под брендом Lifan. Стоимость автомобиля Lifan в розничной продаже будет начинаться от 80 тыс. грн. В дальнейшем продажи будут расти в соответствии с рыночной конъюнктурой.

В перечне обсуждаемых вопросов с китайским партнером главное место занимает вопрос расширения рынков сбыта на территории стран СНГ. «Будучи вторым по объемам производства автопроизводителем в Украине, корпорация заинтересована в производстве этого автомобиля, но пока речь идет только о дистрибуции», – отметил пресс-секретарь корпорации С. Красуля.

В настоящее время также рассматривается возможность сборки на заводе Автогруппы «Випос» китайского автомобиля Brilliance. «Это будет автомобиль стоимостью до 30 тыс. долл., часть его комплектующих будет украинскими. Мы уже подписали дилерский договор – в этом году автомобили поступят в продажу. Весной откроем первый салон Brilliance, а за пять лет планируем создать дилерскую сеть в основных регионах страны», – сказал генеральный директор Автогруппы «Випос» В. Постельников.

В то же время Автомобильная группа «Випос», в состав которой входит одноименный автосборочный завод в Херсоне, не намерена возобновлять производство автомобилей на этом предприятии. По словам В. Постельникова, производство на заводе было остановлено в 2009 г. «благодаря действиям херсонской таможни». Несмотря на это, рассматривается возможность сборки данного китайского автомобиля в Украине – его могут перенести из Херсона в

Причерноморье.

Кроме того, ООО «Кременчугский автосборочный завод» (КрАСЗ, Полтавская область), входящее в группу компаний «АИС», с апреля 2011 г. намерено возобновить выпуск китайских грузовых автомобилей FAW (в настоящее время предприятие собирает китайские легковые автомобили Geely и корейские внедорожники SsangYong). По словам директора предприятия Н. Черныша, в 2011 г. завод планирует выпустить около 500 таких автомобилей. «Мы уже закупили первые комплектующие. Будут собраны первые образцы, которые пройдут испытания, сертификацию. Мы рассчитываем, что с конца апреля – начала мая начнется реализация FAW», – сказал он. Н. Черныш добавил, что производство грузовых автомобилей было приостановлено на заводе с 2008 г., так как уменьшился спрос на подобную продукцию, а у предприятия возникли разногласия с FAW по ценовой политике.

Если же говорить об украинско-китайском сотрудничестве в других отраслях промышленности, то, по словам аналитика ИГ «АРТ Капитал» А. Андрейченко, финансовый директор компании «Мотор Січ» озвучил ожидания компании о подписании контракта с Китаем по производству предположительно до 200 двигателей для учебно-боевых самолетов L-15. Подписание данного контракта с Китаем можно ожидать в течение двух месяцев.

В данном контексте можно также отметить, что, по выводам Стокгольмского международного института исследований мира, больше всего оружия Украина продает, наряду с Азербайджаном и Грузией, именно в Китай. Что же касается украинско-китайского сотрудничества в гуманитарной сфере, то Китай лидирует в списке 134 стран, студенты из которых получают высшее образование в Украине в 2010–2011 учебном году (6 тыс. человек из общего количества в 48 тыс.).

В заключение можно отметить, что, по словам посла КНР в Украине Ч. Сиюня, развитие отношений между китайской и украинской стороной стало налаживаться после визита Президента В. Януковича в КНР в минувшем году. Посол отметил его важность для обоих государств, прежде всего, в экономическом плане – это рост торговли, который значительно активизировался на протяжении минувшего года. Также это эволюция украино-китайских бизнес-отношений. «Бизнес Китая и Украины переходит на новый уровень: от простой формы торговли – обмена товарами, к производственной кооперации – создание совместных предприятий и разработок», – подчеркнул посол КНР в Украине. Он отметил, что после этого визита были восстановлены политические контакты на самом высоком уровне, и проинформировал, что в июне текущего года ожидается визит Президента КНР в Украину. По словам посла, такие встречи глав государств носят не только протокольный характер, но и способствуют налаживанию деловых отношений.

АКТУАЛЬНА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ

С. Горова, влас. кор. СІАЗ НБУВ

Суспільні протести в Україні очима соціологів

29 березня в приміщенні інформаційного агентства УНІАН відбулася прес-конференція, присвячена презентації результатів соціологічного моніторингу суспільних протестів в Україні за період з вересня 2009 р. по грудень 2010 р. «Дані, які ми представляємо, – це перший в Україні проект систематичного збору інформації про всі протестні події, що трапляються в даному часі на всій території України незалежно від тематики та їх чисельності. Ми збираємо ці дані шляхом моніторингу більше ста національних, обласних медіа», – повідомив на прес-конференції соціолог, координатор моніторингу колективних протестів Центру дослідження суспільства, старший викладач кафедри соціології НАУКМА В. Іщенко.

За результатами дослідження, найбільший ріст протестної активності припадає на період після президентських виборів 2010 р. з березня по червень, з подальшим поступовим спадом. За цей час найбільша протестна активність мала місце в Київській, Одеській, Львівській, Харківській областях та в Криму. Найспокійнішими областями були Кіровоградська, Сумська, Закарпатська та Рівненська. Переважна більшість згаданих у ЗМІ протестних дій пройшли в обласних центрах. Це може свідчити як про концентрацію конфліктів у великих містах, так і про те, що протести в містечках і селах рідше потрапляють навіть в обласні новини.

Сплески високої протестної активності в областях найчастіше пов'язані з довготривалими протестами: насамперед страйками і наметовими містечками. Одеська область характеризувалася високою протестною активністю до березня включно, але це зумовлено тривалим (понад півроку) наметовим містечком проти виселення з гуртожитку заводу сільськогосподарського машинобудування «Одессільмаш».

Крим став гарячою точкою з жовтня по грудень у зв'язку з тримісячним наметовим містечком Центру з прав людини «Свобода» проти зловживань міліції та грудневим земельним конфліктом місцевих мешканців з агрофірмою «Крим», що поблизу села Новопавлівка. Харківська область відзначилася тривалим та особливо жорстким протистоянням з травня по серпень у зв'язку із побудовою траси в парку Горького.

У Тернопільській області мешканці декількох сіл перекривали дорогу в грудні – січні та в липні проти побудови сміттєзвалища в їхній місцевості. Полтавська область була особливо активною в листопаді та серпні (через «італійський страйк» робітників Гірничо-збагачувального комбінату у м. Комсомольськ). Волинська область – у

жовтні і травні – червні у зв'язку з багатоденними страйками водіїв тролейбусів Луцького підприємства електротранспорту через затримку виплати заробітної платні.

Луганська область активно протестувала в червні (через багатоденні протести мешканців Свердловська проти екологічного забруднення місцевою шахтою). Натомість сусідня Донецька область є відносно спокійною.

У Чернігівській області найбільшим протестом був травневий страйк робітників заводу «Білкозін», які вимагали покращення умов праці та виплати заборгованої заробітної плати. А у Черкаській області – місячний страйк водіїв та кондукторів Черкаселектротрансу з вимогами виплати заборгованостей у квітні.

Загалом протестна активність між регіонами за рік розподілена більш-менш рівномірно з менш активним Східним та більш активним Центральним регіоном, але помітні суттєві регіональні відмінності у період до та після виборів. Різко спала частота протестних дій у Південному регіоні, але підвищилася в Східному та Центральному, що пов'язане з припиненням функціонування наметових містечок в Одесі проти виселення з гуртожитку та Центру захисту прав людини «Свобода» в Криму проти зловживань міліції.

«Найбільш частою тематикою протестних дій в Україні були саме соціально-економічні протести», – відзначив В. Іщенко. Переважна більшість протестів зосереджувалася навколо даної теми (55,8 % за рік): передусім йшлося про права робітників (особливо затримки зарплат), антизабудовні конфлікти, виселення з гуртожитків, екологічні протести та права дрібних підприємців.

Після виборів загострилися ідеологічні протести (19,3 %), що стосувалися передусім традиційних тем ставлення до радянської історії, ОУН-УПА та інших питань українського націоналізму.

Деяко зменшилася частка протестів за громадянські права (13,4 %), серед них третина протестів стосувалась громадянських свобод, а також незаконних дій посадовців, зловживань міліції та свободи слова. Найменшу частку протестних дій становлять протести, пов'язані з боротьбою за владу (11,9 %). Майже чверть із них стосувалася президентських виборів, а 20 % протестів – всеукраїнської кампанії проти нового міністра освіти Д. Табачника. Окрім того, значна частка протестних дій була спрямована проти В. Януковича та уряду загалом (8,9 % та 8,2 % відповідно), а в Одесі тривало протистояння противників та прихильників міського мера Е. Гурвіца (18 протестних дій).

Соціально-економічні протести та протести на захист громадянських прав у середньому були значно менш чисельними, ніж протестні дії, пов'язані з боротьбою за владу або ідеологічними конфліктами.

Дані моніторингу демонструють, що інституціоналізоване «громадянське суспільство» відірване від низових протестних ініціатив. Політичні партії або політики брали участь тільки в 24,4 % протестних дій, а неурядові організації [(НУО) з числа НУО виключалися політизовані/ідеологічні непартійні об'єднання (часто зареєстровані як громадські організації), в тому числі й екологічні] – у 16,4 %. З іншого боку, у 40,2 % протестних дій брали участь виключно

представники груп, яких безпосередньо торкалася проблема. Вони організовані не більше, ніж у неформальні ініціативи (це могли бути спонтанні зібрання громадян, робітників у випадку трудових конфліктів або мешканців сусідніх будинків в антизабудовних та екологічних протестах, студентів у випадку протестів через освітні проблеми тощо). У таких випадках не повідомлялося про участь жодних політичних партій, НУО, профспілок.

При тому, що більшість протестних дій порушували соціально-економічні питання, менш ніж 20 % протестів за участі політиків або політичних партій були пов'язані насамперед з соціально-економічними проблемами. Протестні дії за участі НУО стосувалися соціально-економічних проблем удвічі частіше (40,3 %), тим не менше, значно рідше, ніж у середньому. Натомість переважна більшість протестів за участі виключно неформальних ініціатив (84,2 %) зосереджувались саме на соціально-економічних проблемах. У випадку ідеологічних конфліктів ситуація цілком протилежна: ці питання вдвічі частіше, ніж у середньому (35,9 % до 18,3 %), висувалися в протестних діях за участі політичних партій або політиків, у той час як для протестів за участі виключно неформальних ініціатив їх частка була надзвичайно малою.

Залежно від тематики протестів протестувальники можуть критикувати або апелювати до різних об'єктів протестів – організацій або осіб. Найчастіше, але далеко не в більшості випадків (25,2 %), серед цілей протестів були органи місцевої влади, особливо якщо тематика протестів була пов'язана з соціально-економічними проблемами (36,1 %). При цьому центральні органи державної влади були цілями лише 13,2 % соціально-економічних протестів, а конкретні політики або політичні партії ставали об'єктами протестів у поодиноких випадках. До центральних органів державної влади найчастіше зверталися, критикували їх дії під час протестів на захист громадянських прав (34,5 %). Правоохоронні органи також ставали об'єктом протестів за громадянські права (39,4 %), оскільки значна кількість таких протестів стосувалася зловживань міліції. Особливістю ідеологічних конфліктів було те, що вони не мали конкретної цілі протесту в майже половині випадків (46,8 %), тобто були орієнтовані виключно на привернення уваги медіа. «Очікувано, що політики або партії є ціллю трохи більше ніж половини всіх протестів, пов'язаних із боротьбою за владу (53,4 %)», – говориться у дослідженні, наданому журналістам.

За результатами моніторингу, більшість протестних дій мали загальноприйнятні, конвенційні форми, при цьому насильницькі дії становлять менше 5 % від усіх протестів. Однак використання певного типу тактики відрізняється залежно від тематики протестів. Найчастіше до конфронтаційної тактики вдавалися під час соціально-економічних протестів і дещо рідше в протестах на захист громадянських прав, насамперед у формі страйків, перекривання руху та голодувань. Натомість в ідеологічних протестах та в протестах, пов'язаних з боротьбою за владу, була більша частка як конвенційних, так і насильницьких дій, переважно у формі бійок та актів вандалізму.

У середньому за весь час моніторингу на кожні 100 протестів припадало 13,7 репресивних дій та 5,5 випадків задоволення вимог. Якщо порівнювати період до президентських виборів (жовтень 2009 р. – лютий 2010 р.) та після них (березень – вересень 2010 р.), можна спостерігати тенденцію до зростання кількості негативних реакцій влади у післявиборній період. До виборів на 100 протестів припадало в середньому 10,8 негативних реакцій, а після них – 15,2 негативних реакцій на 100 протестів.

«Негативна реакція за минулого та за діючого уряду спрямована на різних суб'єктів протестної активності, наприклад, на політичних опонентів», – говориться в матеріалах, наданих журналістам. За результатами дослідження, зросла кількість відповідних дій влади щодо політичних партій (до виборів на 100 протестів припадало 14,4 випадків репресій, а після виборів їх відносна кількість зросла до 18,4). Якщо до виборів під негативні дії влади деколи підпадала Партія регіонів, то тепер уже Блок Юлії Тимошенко (БЮТ) та партія «Батьківщина», що з'явилися на протестній арені, «потрапили під приціл правоохоронних органів». Проте, повідомляється в дослідженні, основна увага влади, як і раніше, звертається до найактивнішої партії-протестувальника – ВО «Свобода».

За результатами проведеного моніторингу ставлення влади до різних типів протестів багато в чому залишилось незмінним. Найбільше уваги, як і раніше, привертають конфлікти навколо ідеології та боротьби за владу, найменше – соціально-економічні. Влада частіше йде на поступки, коли конфлікт стосується саме економіки, державних послуг або власності. Соціально-економічні протести рідко коли ставлять питання системних змін і часто навіть не зачіпають позиції конкретних представників влади. Вимоги протестувальників переважно конкретні і локальні, щодо яких легко надати обіцянки та піти на часткові поступки. У свою чергу, політичні та ідеологічні протести частіше супроводжуються пошкодженням майна та сутичками між опонентами, даючи правоохоронцям більше приводів для втручання. «Нарешті, не можна не враховувати тенденцію до зростання репресивних дій влади проти опозиції та у випадках, коли під сумнів ставляться її політичні рішення чи ідеологічний курс. Репресії у третині випадків відбуваються у формі арештів та затримань, вдвічі рідше це заборони на проведення протестних акцій», – говориться у дослідженні.

За рік в Україні відбулася 371 протестна дія, пов'язана з трудовими конфліктами, що становить 13,3 % від усіх протестних дій. Можна сказати, що в середньому в Україні щодня відбувалося більше однієї такої протестної дії. Найчастіше робітничі протести викликалися затримкою виплати заробітної плати (більше 71 % протестних дій). Проте спостерігається досить низька кількість протестів з вимогами підвищити заробітну плату (менше 1 % дій). Робітничі протести в Україні носять, переважно, реактивний, а не проактивний характер. Іншими словами, в більшості випадків робітники лише захищають свої існуючі права та життєвий рівень і не готові протестувати для покращення стану речей. Навіть якщо припустити, що в комплексному питанні «прав робітників», якого

стосуються більше 21 % протестних дій, є певний відсоток протестів, що мали проактивний характер, під час яких робітники висували вимоги, наприклад, поліпшити умови праці, частка проактивних протестів ледь перевищить п'яту частину.

Найбільш чисельними робітничими протестами протягом року стали демонстрації. У Першотравневій демонстрації в Дніпропетровську взяло участь близько 3,5 тис. людей. Протест робітників Сумського заводу ім. Фрунзе налічував близько 3 тис. учасників, які виступали проти зменшення заробітної плати. А близько 2 тис. робітників заводу «Луганськтепловоз» протестували проти затримки виплат зарплати та відсутності обіцяних замовлень від Укрзалізниці. Наступним за кількістю учасників іде «італійський страйк» на Полтавському гірничо-збагачувальному комбінаті, на якому близько 1,3 тис. робітників почали навмисне дотримуватися всіх інструкцій та приписів на роботі, що значно зменшило прибутки компанії. Робітники вимагали повернення пільг та підвищення зарплати.

Варто підкреслити той факт, що майже у 75 % протестних дій беруть участь лише робітники – без будь-яких союзників.

Отже, як мінімум 62 % протестної активності відбувається на підприємствах державної або комунальної форм власності, і лише трохи більше 20 % протестних дій відбувається на підприємствах недержавної форми власності. Багато приватних підприємств перебувають у так званому «тіньовому секторі» економіки. У таких випадках наймані працівники часто працюють неофіційно, без будь-якого трудового договору, а отже, й без офіційних прав і фактичної можливості боротися за них. Однак якщо приватне підприємство є достатньо великим і помітним на ринку, то ситуація змінюється.

Окрім керівництва підприємств, найчастіше ціллю робітничих протестів були органи місцевої влади (30,2 %), що можна співвіднести із загальною тенденцією соціально-економічних протестів, 36 % яких теж спрямовані до місцевих органів влади. Лише 11,1 % протестних дій робітників були спрямовані до центральних органів влади (порівняно з 13,2 % для соціально-економічних протестів і 16,4 % протестів загалом).

Найчастішою стратегією, якою керуються учасники робітничих протестів, є логіка завдання шкоди, яка охоплює майже 60 % протестних дій (для порівняння – 22,7 % щодо протестів загалом). Логіці чисельності відповідають лише 34,0 % робітничих протестів (загалом – 43,9 %), а дві інші стратегії застосовувалися дуже рідко.

Хоча логіка завдання шкоди і домінує в робітничих протестах, цікавим є те, що лише незначний відсоток цих акцій носить насильницький характер і призводить до пошкодження майна чи завдання шкоди здоров'ю людей. Якщо точніше, то з жовтня 2009 р. дослідниками було зафіксовано лише 10 подібних акцій, що стосувалися трудових конфліктів (близько 2,7 %, що майже вдвічі менше, ніж щодо протестів загалом). Цікаво, що 8 із них відбулися в серпні –

вересні 2010 р., 7 із цих 8 стосувалися страйку на Полтавському ГЗК. І навіть ці 8 акцій були здійснені не робітниками безпосередньо, а лівими та правими непартійними активістами. Акції полягали в розписуванні та розмальовуванні стін банку «Фінанси та Кредит», який належить тому ж власнику, що й Полтавський ГЗК.

У робітничих протестах конфронтаційна тактика мала місце більш ніж удвічі частіше, ніж у протестах загалом. І навпаки – робітники вдвічі рідше вдаються до конвенційної і насильницької тактики.

3 жовтня 2009 р. моніторинг зафіксував в Україні 32 страйки, значна частина яких були багатоденними, таким чином це становить 204 протестні дії, або 55 % від усіх робітничих протестів. Саме страйк є традиційно ефективною для робітників формою протесту, що може нанести відчутні збитки власникам підприємств та збільшує ймовірність поступок із їхнього боку.

Типовою негативною реакцією на робітничі протести є звільнення активістів. Таку практику у цьому році застосовувала державна митниця у Сумах проти голови незалежної профспілки, також були звільнені активісти страйку на Полтавському ГЗК та відсторонені від роботи журналісти запорізької медіа-компанії після того, як вони направили в органи місцевої влади лист-протест. «Цілком ймовірно, що кількість таких звільнень значно більша, адже це ефективна репресія проти робітничих активістів, про яку ЗМІ можуть і не повідомляти, не пов'язуючи звільнення з протестами. Арешти також часом використовувалися проти робітничих протестів. Так, після пікету працівників львівської компанії Veem був арештований один із робітників. Інші спроби арештів були або невдалі, або не йшли далі погроз», – говориться у дослідженні.

З результатами моніторингу, з жовтня 2009 р. по вересень 2010 р. було зафіксовано 278 протестних дій внаслідок незгоди з будівельними проектами. Таким чином, частка антизабудовних протестів у загальній кількості протестних дій становила 10,0 %, а серед соціально-економічних протестів – 17,6 %. Дані свідчать про те, що питання забудов є однією з найбільш конфліктних соціальних проблем в Україні.

Динаміка антизабудовних протестів не надто відрізняється від динаміки протестних дій за цей період загалом. Після сплеску антизабудовної протестної активності в листопаді (32 протестні дії, насамперед через тривале блокування входів до будинку № 48 по вул. Староєврейській у Львові, де велася реконструкція з метою облаштувати ресторан, яка шкодила навколишнім будинкам та спотворювала історичну частину міста), кількість протестних дій різко падає в грудні (6 протестних дій), але після президентських виборів у лютому поступово зростає аж до нового сплеску в травні – липні (понад 40 протестних дій щомісяця).

Беззаперечним центром антизабудовного протистояння став Харків (43,2 % протестних дій), де з травня і фактично по вересень 2010 р. тривала конфронтація через побудову траси крізь парк ім. Горького для обслуговування елітних котеджів усередині лісопарку, що супроводжувалося вирубкою близько півтори

тисячі дерев. Саме в рамках кампанії за збереження харківського лісопарку відбувся і наймасовіший антизабудовний протест 19 червня, коли близько 2 тис. екологічних активістів та простих громадян пікетували Київську районну раду в Харкові, де відбувалися громадські слухання з приводу вирубки траси, на які їх не допустили охоронці, посилаючись на брак вільних місць. Іншими центрами конфліктів навколо забудов були міста Київ (16,2 %), Львів (9,4 %) та Одеса (7,2 %), де відбувався незвичайний для України активний протест мешканців вул. Церковної, що перекривали дорогу для перевезення важких вантажів з морського порту, що проходить надто близько від житлових будинків. Вони вимагали відселення у район з кращими житловими умовами. Таким чином, 76 % протестних дій відбулися і у цих чотирьох містах (включно з Харковом).

У більше половини випадків (50,7 %) протестні дії здійснювалися виключно місцевими мешканцями, що безпосередньо зіткнулися з проблемою, організованими не більш ніж у неформальні ініціативні групи. У 37,4 % протестних дій брали участь екологічні активісти (ця підтримка обмежувалася майже виключно конфліктом навколо парку ім. Горького у Харкові). Лише в 6,5 % антизабудовних протестів брали участь НУО (не рахуючи екологічних) і лише в 4,7 % – політичні партії або політики.

Локалізована і розпорошена природа антизабудовних протестів підтверджується і аналізом цілей протесту. 60,1 % протестних дій були спрямовані проти підприємств, які вели безпосереднє будівництво, та їхніх працівників. Лише 24,5 % протестних дій були спрямовані проти органів місцевої влади. Лише у 8 випадках за 12 місяців протестувальники зверталися до органів центральної влади.

За стратегією боротьби антизабудовні протести значно відрізняються від середнього зрізу протестних дій в Україні загалом. Частіше застосовувалися перекриття дороги, блокування техніки та фізичне протистояння з працівниками та охороною будівельних компаній. 83,3 % з протестних дій за логікою відданості сталися в Харкові: наметове містечко та чергування використовувалися для забезпечення безперервного захисту дерев від вирубки. Логіка шкоди в переважній більшості випадків застосовувалася проти будівельних компаній, але в протестах проти місцевої влади вона використовувалася лише в 7,4 % випадків.

Аналіз тактики вказує на частіше застосування прямої дії в антизабудовних конфліктах. Хоча більшість протестних дій залишаються конвенційними, частка конфронтаційних дій переважає їх частку серед протестних дій загалом, причому насильницькі дії застосовувалися майже вдвічі частіше (насамперед це знесення будівельних парканів та пошкодження іншого майна, а також бійки і силове протистояння з працівниками будівельних компаній або правоохоронними органами).

Найчастішою формою протестної дії було перешкоджання руху транспорту та будівельним роботам (24,1 %). Через довготривале протистояння у харківському парку Горького майже таку ж саму кількість протестних дій становило наметове містечко як форма протесту (23,0 %). Далі, з великим

відривом за частотою використання, йде пікетування (14,8 %).

При цьому, вказано в результатах проведеного моніторингу, протестні дії через будівельні проекти майже вдвічі частіші, ніж протестні дії загалом, стикалися з репресіями та негативною реакцією держави та будівельних компаній (23,7 репресивні дії на 100 протестних дій через будівельні проекти порівняно з 13,7:100 в середньому) і водночас більш ніж вдвічі частіше добивалися поступок з боку об'єктів протесту (11,9 позитивних реакцій на 100 протестних дій через будівельні проекти порівняно з 5,5:100 в середньому). Зокрема, тільки в Києві за період моніторингу було зупинено 7 забудов, у тому числі Київською міською радою було скасовано рішення про будівництво готелю в Бабиному Яру, а наслідком тривалої протестної кампанії проти будівництва біля Олександрівської (Жовтневої) лікарні стало остаточне рішення Вищого господарського суду на користь протестувальників.

«10,1 % (281) протестних дій в Україні з жовтня 2009 р. по вересень 2010 р. кидали виклик певній інтерпретації минулого або захищали її. Політика пам'яті “знизу” становила більше половини (55,1 %) від протестів, пов'язаних із ідеологічними конфліктами та ствердженням регіональної ідентичності», – повідомляється в презентованому дослідженні.

За тематикою, яку піднімали протестні дії, виділялись такі категорії політики пам'яті «знизу»:

- 1) прокомуністичні протести, які стверджували або захищали радянську версію історії України;
- 2) антикомуністичні протести, які кидали виклик радянській версії історії;
- 3) інші протести, напряму не пов'язані з інтерпретацією дій радянської влади: зокрема, акції навколо встановлення пам'ятників діячам російської імперії або з вимогою визнати геноцид вірменів у Туреччині.

Найбільш масштабними кампаніями та конфронтаціями навколо історичних питань були акції пам'яті загиблих студентів у бою під Крутами в 1918 р., які в січні 2010 р. були зафіксовані в 11 обласних центрах України; численні протести «за» і «проти» присвоєння звання Героя України Р. Шухевичу та С. Бандері, конфронтація між крайньою правою ВО «Свобода» та лівими партіями й ветеранами Великої Вітчизняної війни на 9 травня у Львові.

За даними моніторингу, антикомуністичні протестні дії ставалися на 75 % частіше, ніж прокомуністичні. Більше того, до виборів кількість антикомуністичних дій була удвічі більшою за кількість прокомуністичних, хоча у поствиборний період ця різниця зменшилася – більшою мірою за рахунок зростання політики пам'яті «знизу» з інших питань. Незважаючи на те що після президентських виборів відбулося більше протестних дій навколо історичних питань, структура політики пам'яті «знизу» стала дещо менш поляризованою.

Антикомуністичні протести відбувалися частіше в західному і центральному регіонах, а прокомуністичні – в східному та південному. Загальна ж картина регіонального розподілу політики пам'яті «знизу» майже не відрізняється від

регіонального розподілу протестних дій в Україні в середньому.

«Під час аналізу місячної динаміки політики пам'яті “знизу” можна прослідкувати загальні тенденції спаду протестної активності напередодні президентських виборів та поступове зростання після них, але й помітні значні сплески, адже політика пам'яті концентрується навколо визначних дат. Так, пік у січні створений численними акціями на честь дня народження С. Бандери (1 січня) та річниці бою під Крутами (29 січня), а пік у травні доводиться на конфронтації у День Перемоги», – інформують матеріали, надані журналістам.

Значною протестною дією став мітинг кримських татар 18 травня в Сімферополі. Близько 18 тис. учасників мітингу вшановували жертв депортації 1944 р. та вимагали захисту прав кримськотатарського народу.

На відміну від соціально-економічних питань історія в Україні надзвичайно політизована, вважають експерти. Про участь політичних партій або окремих політиків було повідомлено у майже половині (48,8 %) протестних дій, пов'язаних з політикою пам'яті, що вдвічі перевищує середній показник для всіх протестних дій за період моніторингу. А в 36,3 % протестних дій брали участь політичні непартійні організації та ініціативи (радикальні українські націоналісти, російські націоналісти та ліві радикали). Таким чином, політичні організації (як партійні, так і непартійні) брали участь у 73 % протестних діях, пов'язаних з історичними питаннями.

У 63,4 % антикомуністичних протестних діях брали участь представники крайнього правого політичного сектору: ВО «Свобода» та/або праворадикальні непартійні організації та неформальні ініціативи включно з відкрито расистськими «автономними націоналістами» та неонацистським «Патріотом України».

Портрет учасників прокомуністичних протестних дій був майже симетричним. У 47,4 % брала участь Комуністична партія України (КПУ). Однак з боку непартійного радикального сектору її підтримували не радикальні ліві (марксисты або анархісти), а російські націоналісти – організації та групи, що виступають від імені російського населення України, вимагаючи ближчих відносин між Україною та Російською Федерацією. (Зокрема, найбільш активним був політичний рух «Русское единство», хоча й переважно в Криму. З вересня 2010 р. він зареєстрований як політична партія).

Найбільш поширеною темою протестів є проблема громадянських свобод як таких (36,2 %). Менш часті протести дії з приводу незаконних дій посадовців (21,5 %), міліцейських неправомірних дій (14,2 %) та корупції (7,1 %). Також 11,5 % дій стосуються свободи слова. Решта тем конфліктів – місцеве самоврядування, міліцейське невтручання та протест проти політиків загалом.

Найактивнішими учасниками боротьби за громадянські права є НУО (35,9 % дій), в основному ті, що спеціалізуються на цій тематиці (наприклад, Центр захисту прав людини «Свобода», «Демократичний альянс» та різні правозахисні групи). Лише трохи відстають у своїй активності партії та окремі політики чи посадовці (31,8 % дій). Треба зазначити, що, за результатами проведеного

моніторингу, тенденції до переважання певних політичних сил чи представників лівого або правого крила немає. 22,4 % дій відбулись за участі неформальних ініціативних груп. НУО в основному привертають увагу громадськості до найбільш загальних питань, пов'язаних з громадянськими правами, наприклад, до необхідності захисту постраждалих осіб, сумнівних законопроектів чи порушень Конституції урядовцями. Ініціативні групи здебільшого активізуються з приводу міліцейського свавілля чи порушень свободи слова. Основні об'єкти, на які спрямований протест, – уряд (34,5 %), органи примусу (31,5 %), конкретний політик або посадовець (20,3 %), місцеві органи влади (10,8) та правоохоронні органи (8,1 %). Протест на захист громадянських прав зазвичай ненасильницький і рідше мобілізує широкі кола громадськості на підтримку. 27,4 % протестних дій відбулися за участі менш ніж 10 учасників (для порівняння – лише 15,4 % усіх протестів у середньому налічували таку кількість осіб). Ще у 13,7 % протестних дій задіяно було менш ніж 100 активістів. Тому не дивно, що протестувальники частіше вдаються до логіки відданості чи символічних дій, оскільки не завжди можуть мобілізувати численну підтримку. Логіка нанесення збитків також нетипова, оскільки бракує об'єктів для деструктивних дій.

Тактика боротьби у конфліктах навколо громадянських прав подібна до тактик протестів у цілому, хоча їй притаманне більш мирне протікання подій (лише 1,5 % насильницьких дій порівняно з 5 % для всіх протестів загалом). Найбільш часто використовуваними формами протесту були пікети (20,8 %), символічні перформанси (19,8 %), наметові містечка (19,6 %), голодування (19,3 %) та мітинги (10,8 %).

Щодо екологічних протестів у дослідженні зазначається, що в основному вони ініціюються відповідними НУО або ж людьми, що хоч і не об'єднані в організацію, але займаються питаннями довкілля на постійній основі.

Неурядові організації приєднуються до екопротестів найчастіше: дослідженням зафіксовано 64 протестні дії за їхньої участі, причому майже всі відбулися вже після виборів. Найбільше НУО активні в Харкові (у цьому місті за їхньої участі відбулося вдвічі більше акцій, ніж навіть у Києві), причому переважно за рахунок протестів стосовно проблеми бездомних тварин. Досить часто задіяні в протестах НУО є організаціями, пов'язаними з конкретною проблемою, якій присвячений протест (наприклад, «Ліга допомоги тваринам») або локальними НУО, що виникають з місцевих ініціативних груп, сформованих з метою захистити ту чи іншу територію. Такі НУО організують акції лише в межах своєї проблеми. Є також кілька природоохоронних організацій ширшого профілю, які беруть участь у різних протестах: Національний екоцентр, «Зелене майбутнє», «Печеніги» тощо. Існують також рухи, що не мають громадської організації, але є досить активними.

У матеріалах, наданих журналістам, повідомляється, що за період моніторингу в Україні відбулося 127 студентських протестних дій, що становить лише 4,5 % від усіх протестних дій за це час в Україні.

Перше зростання кількості студентських протестів припадає на березень. Весняний сплеск протестної активності пов'язаний з початком серії акцій проти призначення Д. Табачника на пост міністра освіти і науки України. Липень та серпень були місяцями майже повного затишшя, а у вересні, коли студенти повернулися з канікул на навчання, протестні акції відновилися. Восени 2010 р. студентські протести посилювались, і однією з найбільш поширених тем цих протестів було введення платних послуг у навчальних закладах.

Під час проведення протестних акцій українські студенти лише в 11,3 % випадків застосовували конфронтаційну тактику, до конвенційної тактики вони зверталися у 88,7 %, а насильницька тактика не використовувалася українськими студентами в жодній протестній акції.

У студентських протестах значно переважає логіка чисельності та символічна логіка. Після президентських виборів їхня частка навіть збільшується, відображаючи активну участь ВО «Свобода» в «анти табачній кампанії».

До протестів підприємців проти нового Податкового кодексу, що отримали назву «Другий Майдан», проблеми малого бізнесу губились у ряді інших соціально-економічних конфліктів. Їх чисельність була невеликою, форма дії та перебіг акцій звичайними, а проблеми локальними та актуальними лише для невеликих груп підприємців. Проте «листопадовий масовий вибух незгоди з податковою політикою уряду В. Януковича продемонстрував неочікуваний протестний потенціал представників малого бізнесу», підкреслюється в дослідженні. За звітний період з жовтня 2009 р. до вересня 2010 р. відбулася 141 протестна дія на захист інтересів малого бізнесу (5,1 % від загальної кількості).

До того, як новообрана влада взялася за економічні реформи, нечисельні протести відбувалися на локальному рівні навколо конкретних проблем дрібних підприємців. Найбільш поширені приводи – конфлікти торговців з адміністрацією ринків щодо ціни та правил оренди, заборони місцевої влади на вуличну торгівлю чи роботу під час епідемії грипу, приватизація та закриття ринків, демонтаж торгових контейнерів, збільшений митний збір, рейдерські атаки та інші економічно збиткові обставини. Проте влітку та восени тематика й характер протестів змінилися. Протестні акції стали, по-перше, всеукраїнськими, по-друге, спрямованими проти уряду та його рішень. Приводом послуговували два законопроекти – новий Податковий кодекс та заборона на імпорту секонд-хенду. Підприємці стверджують, що ці ініціативи уряду спрямовані на придушення їх «як класу», оскільки позбавляють, щонайменше, прибутку, а в гіршому випадку – робочих місць.

У протестів на захист прав дрібних підприємців до вересня 2010 р. не було одного або кількох конфліктних центрів. 9,9 % протестних акцій відбулися в Одеській області, 9,2 % – у Черкаській, 8,5 % – у Криму, Київській та Полтавській областях, 7,1 % – у Запорізькій; в інших областях також відбувалося по кілька протестних акцій. 87,2 % дій відбувалися за участю представників малого бізнесу,

20,6 % – за участю місцевих профспілок та асоціацій підприємців. У 13,5 % випадків до протестів приєднувалися партії чи політики, насамперед ВО «Свобода» та «Фронт змін». Утім, «Свобода», яка позиціонує себе як захисника малого бізнесу, взяла участь усього у восьми протестних акціях, чотири з яких відбулися протягом однієї акції проти закриття ринку на карантин у Чернівцях, а ще дві сталися з приводу тиску на члена партії у зв'язку з його підприємницькою діяльністю. Ще до 7,8 % акцій долучилися НУО. Загалом, у 29,8 % випадках відзначалась участь інших суб'єктів, окрім самих підприємців та їхніх об'єднань, проте ця підтримка була несистематичною та не впливала на перебіг подій. Основні цілі протестів – органи місцевої влади (63,8 %) та центральної влади (22,7 %). Причому до президентських виборів уряд був об'єктом протесту лише один раз, решта випадків припадає на поствиборчий період. Найчастіше протести на захист прав дрібних підприємців збирали кілька сотень осіб (у 53,7 % з 82 дій, для яких була повідомлена чисельність). Малочисельні протести, до 10 осіб, відбувалися значно рідше, ніж у середньому (8,5 % порівняно з 29,6 %). Шість акцій зібрали від 1000 до 4000 протестувальників: чотири мітинги проти Податкового кодексу та дві акції проти закриття чернівецького Калинівського ринку на карантин у зв'язку з епідемією грипу. Більшість (61,0 %) протестних дій з приводу прав підприємців, для яких була повідомлена чисельність, збирали понад 100 осіб (для порівняння, середній показник по всіх протестах – 37,1 %). Тому переважна логіка, до якої вдавалися протестувальники – логіка чисельності. Хоча, представники малого бізнесу майже не користуються підтримкою широких громадських кіл, їхніх власних ресурсів вистачає, щоб забезпечити порівняну масовість своїх акцій.

На 100 протестів з приводу прав підприємців припадає 8,5 поступок влади та 3,5 силових дій (для порівняння: для всіх протестів ці показники дорівнюють 5,5:100 та 13,7:100 відповідно). Моніторинг зафіксував лише один арешт після акту вандалізму та один судовий позов на 141 протестну дію.

«Мені здається, що нинішня влада штучно загострила деякі питання. Тобто, експерти після приходу до влади В. Януковича очікували, що політика буде більш зваженою, більш компромісною. Насправді цього не сталося. І суспільство відповідно реагувало... Я вважаю, що тут потрібна єдність дій між громадянським суспільством і політичною опозицією», – наголошував у своєму виступі на прес-конференції політолог, науковий директор школи політичної аналітики, професор політології НАУКМА О. Гарань.

Коментуючи цей висновок, можна зауважити, що він дійсно акцентує увагу на проблемі неефективної роз'яснювальної роботи, недостатню увагу до проблеми формування конструктивних взаємовідносин сучасної влади з різними соціальними структурами суспільства, у тому числі й опозиційними. Однак, ініціювання опозиційності заради опозиційності не принесло користі українському суспільству жодного разу протягом його сучасної історії.

(Інформація СІАЗ)

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Влітку в Києві відбудеться засідання Генеральної асамблеї ПАЧЕС. Відповідні документи підписав Голова Верховної Ради України В. Литвин, який нині очолює Парламентську асамблею Чорноморського економічного співробітництва (ПАЧЕС).

Підписання відбулося 29 березня під час зустрічі В. Литвина з Генеральним секретарем ПАЧЕС О. Кудрявцевим, на якій обговорювалися питання, пов'язані з підготовкою та проведенням в Україні 37-го засідання Генеральної асамблеї ПАЧЕС 30 червня – 2 липня поточного року. Порядком денним засідання передбачено переобрання всього керівного складу Міжнародного секретаріату організації – Генерального секретаря та трьох його заступників. Нинішній Генсек ПАЧЕС О. Кудрявцев завершує свою діяльність на цій посаді і не має наміру балотуватися на неї.

Окрім процедурних питань, на засіданні планується обговорити та вирішити питання, пов'язані з торговельно-економічним співробітництвом країн Чорноморського регіону, їх взаємодії у сфері екології, культури, освіти та охорони здоров'я (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 29.03.*)

Заступник Голови Верховної Ради України М. Томенко нагадав, що найближчими днями може вирішитися доля музеїв Києво-Печерської лаври. За його словами, окрім аргументів фахівців, які категорично проти виселення музею, владі варто звернути увагу на позицію киян у цьому питанні.

М. Томенко повідомив, що, як свідчать результати останнього соціологічного дослідження, проведеного «Українським демократичним колом» на замовлення Інституту політики 19–25 березня 2011 р., абсолютна більшість киян (71,4 %) дотримується думки, що музейну частину Києво-Печерської Лаври не треба передавати у розпорядження церкви – вона має залишатись національним музеєм. Разом з тим 14,8 % вважають, що музейну частину Києво-Печерської лаври треба передати у розпорядження Українській православної церкві Київського патріархату, і тільки 4,6 % висловились за те, щоб передати Українській православної церкві Московського патріархату. Не змогли визначитися з відповіддю 9,2 %.

При цьому належність до певної конфесії не впливає на думку стосовно долі музейної частини Києво-Печерської лаври. Переважна більшість тих, хто відносить себе до Української православної церкви Київського патріархату та Української православної церкви Московського патріархату (відповідно 71 % і 72 %) вважають, що музейна частина Лаври має залишатись музеєм (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 30.03.*)

Рекомендації Комітету ООН з прав дитини за результатами розгляду Доповіді українського уряду щодо стану реалізації в Україні Конвенції ООН з прав дитини обговорено під час круглого столу у Комітеті з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму.

Відкриваючи засідання, голова підкомітету з питань молодіжної політики, сім'ї та дитинства К. Лук'янова зазначила, зокрема, що Верховна Рада «намагається робити все від неї залежне, щоб усі діти, які мешкають на території України, користувалися своїми правами відповідно до Конвенції ООН про права дитини». За її словами, народні депутати ухвалили ряд законів щодо захисту дітей від фізичного та психічного насильства, жорстокого поводження з дітьми, експлуатації (у тому числі сексуальної), соціального захисту сімей з дітьми, запобіганню соціального сирітства.

К. Лук'янова звернула увагу присутніх на те, що у 2009 р. з метою посилення соціального і правового захисту дитинства було прийнято Закон «Про Загальнодержавну програму “Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини” на період до 2016 р.», який, зокрема, зобов'язує Кабінет Міністрів щорічно розробляти та ухвалювати заходи на виконання цієї Програми (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 30.03*).

Комітет з питань європейської інтеграції розглянув ряд законопроектів на відповідність праву Європейського Союзу. Зокрема, комітет визнав таким, що не суперечить праву ЄС, проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання ринків фінансових послуг (реєстр. № 7511), яким пропонується внести зміни до законів «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг» та «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні». Зокрема, передбачається надати органам, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, додаткові повноваження щодо посилення контролю на цих ринках, збільшення прозорості та відкритості на них тощо (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 30.03*).

Питання вдосконалення законодавства про адвокатуру обговорили члени делегації Комітету Верховної Ради з питань правової політики в Берліні, де вони перебувають на запрошення Німецького фонду міжнародного правового співробітництва.

До складу делегації входять секретар комітету В. Толстенко, голова підкомітету В. Забарський, заступник керівника секретаріату І. Ткаченко, голова адвокатського об'єднання «Українська правозахисна фундація» В. Шахрай. В обговоренні взяли участь керуючий справами Федеральної палати адвокатів

доктор В. Айхеле, голова Федеральної палати адвокатів з питань професійного регулювання адвокатської діяльності доктор Х. Хюбнер, керуюча справами Німецької спілки адвокатів Н. Хосан-Агаї, представники Німецького інституту адвокатури і Федеральної палати адвокатури.

Зокрема, присутні дискутували щодо питань допуску до професії адвоката та професійної відповідальності адвокатів.

Сторони обговорили питання про організацію системи адвокатського самоврядування. Насамперед, ішлося про шляхи підвищення ролі самоврядних організацій адвокатів.

Німецькі колеги зосередили увагу на проблемі захисту професійних прав адвокатів, питаннях підвищення кваліфікації німецьких адвокатів, розподілі повноважень між громадським об'єднанням – Спілкою адвокатів Німеччини та Федеральною палатою адвокатів, функції та повноваження якої визначено у федеральному законі про адвокатуру.

Під час зустрічей наголошувалося також на необхідності продовження співпраці з ключових питань розвитку адвокатури в Україні та Німеччині з метою пошуку оптимальних шляхів удосконалення професії адвоката, подальшого реформування громадських інститутів та законодавчих основ їх діяльності (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 30.03*).

Голова Комітету у закордонних справах О. Білорус провів зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Румунії в Україні К. Іонеску. Під час зустрічі, яка відбулася на прохання Надзвичайного і Повноважного Посла, сторони обговорили коло питань українсько-румунського співробітництва.

Голова комітету привітав Надзвичайного і Повноважного Посла з призначенням на посаду та підкреслив важливість подальшого поглиблення пріоритетних напрямів українсько-румунських двосторонніх відносин, а також висловив готовність української сторони до активної співпраці на парламентському рівні.

О. Білорус ознайомив присутніх із внутрішньополітичною ситуацією в Україні, розповів про роботу комітету, а також акцентував увагу на необхідності активізувати двосторонню співпрацю на політичному, економічному і гуманітарному рівнях.

К. Іонеску зазначив, що для його країни пріоритетним напрямом діяльності є відновлення політичного і дипломатичного діалогу на двосторонній основі. Зокрема, ішлося про підтримку європейської перспективи України, принципу добросусідства, прагнення до відновлення двостороннього політичного діалогу на парламентському рівні, обміну офіційними делегаціями на рівні відповідних депутатських груп з міжпарламентських зв'язків та парламентських комітетів.

Також Надзвичайний і Повноважний Посол Румунії в Україні відзначив, що його країна підтримувала кандидатуру України на головування в ОБСЄ у 2013 р. і привітав Україну з обранням головуючої в ОБСЄ (*Сайт Верховної Ради України*

(portal.rada.gov.ua). – 2011. – 30.03).

Комітет з питань соціальної політики та праці рекомендує Верховній Раді прийняти у другому читанні та в цілому проект закону про внесення змін до ст. 121 Кодексу законів про працю України.

Законопроектом (реєстр № 7183) пропонується доповнити ст. 121 Кодексу законів про працю України нормою, згідно з якою працівникам, направленим у службове відрядження, оплата праці за виконану роботу має здійснюватися відповідно до умов, визначених трудовим або колективним договором, але не менше середнього заробітку. Також пропонується виключити з ч. 3 цієї статті вимогу щодо збереження за відрядженими працівниками протягом усього часу відрядження середнього заробітку.

Як повідомили в секретаріаті комітету під час підготовки проекту до повторного другого читання надійшло 10 пропозицій від суб'єктів законодавчої ініціативи. Усі вони відхилені. Таким чином, комітет рекомендує парламенту прийняти законопроект у редакції першого читання *(Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2011. – 30.03).*

Вместо борьбы с ростом бедности в стране правительство снимает с себя ответственность за обеспечение минимальных социальных стандартов. Об этом заявила председатель парламентского комитета промышленной и регуляторной политики Н. Королевская, комментируя заявления представителей власти о необходимости ликвидировать в законодательстве понятие гарантированного прожиточного минимума.

По ее мнению, власть хочет ликвидировать прожиточный минимум, чтобы скрыть реальный уровень бедности в стране.

Депутат подчеркнула, что реальный прожиточный минимум в Украине сейчас должен составлять порядка 1500 грн, то есть на 60 % выше существующего уровня, по подсчетам экспертов. Н. Королевская предположила, что законодательная ликвидация прожиточного минимума даст возможность недобросовестным работодателям занижать реальные зарплаты, а правительству – урезать социальные расходы под предлогом сокращения дефицита бюджета *(МинПром – інформація бизнес-класса (http://minprom.ua). – 2011. – 30.03).*

Упрощенная система налогообложения, по которой сейчас идут переговоры между правительством и предпринимателями, позволит нашему государству уже в следующем году подняться на 20–30 позиций в рейтинге удобства ведения бизнеса. Об этом заявил народный депутат от Партии регионов В. Лукьянов в эфире Первого национального телеканала.

Депутат повідомив, що спрощена система оподаткування дозволить підприємцям, працюючим на загальній системі оподаткування з кількістю працівників до 20 осіб, отримати відпустку по оподаткуванню на прибуток на п'ять років. «Також позитивним є те, що з 1 квітня податок на прибуток зменшується з 25 % до 23 %», – сказав В. Лук'янов.

Разом з тим він підкреслює, що переговори між урядом і підприємцями продовжуються. По його словам, є дискусійні питання, по яких сторони ще не дійшли до загальної згоди. «Головною проблемою і найбільш дискусійним питанням є віднесення до валових витрат послуг, товарів, які підприємства, працюючі на загальній системі оподаткування, отримують від підприємців-спрощенців. Це питання не узгоджене», – пояснив депутат (*МинПром – інформація бізнес-класу* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 30.03).

Внаслідок скасування зимнього часу в Росії, в Україні з новою силою звучать заклики скасувати щорічні зміщення стрілок.

Народний депутат В. Колесніченко нагадав, що в парламенті з 2009 р. лежить його законопроект, який скасовує щорічний перехід на «літній» і «зимній» час.

Як повідомляє прес-служба депутата, В. Колесніченко сподівається скасуванням зміщення часу покращити стан здоров'я громадян, зменшити кількість техногенних катастроф, самоубійств, підвищити працездатність населення.

1 лютого законопроект був включений до порядку денного Верховної Ради, але поки що бюрократично блокується чиновниками (*Утро-Україна* (www.utro.ua). – 2011. – 30.03).

«Пенсійна реформа впливає з економічної реформи, бо наповнення Пенсійного фонду – це наповнення від зарплат тих, хто працює», – повідомив голова фракції «БЮТ – Батьківщина» І. Кириленко.

На його думку, реформи в економічній сфері, стимулювання виробництва, які дають продукцію з високою доданою вартістю, – це шлях до нових робочих місць, нових виробництв і високої зарплати, а відтак – високих відрахувань до бюджету і Пенсійного фонду.

Другою проблемою І. Кириленко назвав те, що близько половини української економіки перебуває «в тіні». «Річний фонд зарплати – приблизно 200 млрд грн. Приблизно стільки ж грошей – “у тіні”, тобто видають “у конвертах”. Якщо їх легалізувати, то 70 млрд піде в Пенсійний фонд. А дефіцит Пенсійного фонду – 25 млрд, відтак перебиваємо цей дефіцит», – сказав депутат.

За його словами, якщо великі податки на фонд зарплати, то їх потрібно знизити, і це вже будуть не косметичні, а серйозні речі. «У пенсійній реформі

також потрібна справедливість. Не може бути пенсія в окремих осіб у десятки разів більша, ніж у тих, хто “ішачить” на виробництві. “Білим комірцям” потрібно різко знизити оті величезні пенсії», – наголосив І. Кириленко (*Фундація «Відкрите суспільство»* (www.deputat.org.ua). – 2011. – 30.03).

Підприємцям та державі від об’єднання податкової та митниці не стане ні гірше, ні краще. Таку думку висловила народний депутат від фракції НУ – НС К. Ляпіна, коментуючи відповідну пропозицію віце-прем’єр-міністра України, міністра соціальної політики С. Тігіпка.

«Це нейтральна подія. Ми якісь політичні паси, хто що очолить і кому яке відомство віддадуть, чомусь вважаємо адміністративною реформою, насправді це не так. Тому що важлива зміна функцій. У даному випадку мова про зміну функцій не йде, а йде лише про механічне об’єднання чи роз’єднання цих самих виконавчих функцій», – зауважила політик. На її думку, можливе об’єднання митниці та податкової служби так і залишиться «на рівні розмов».

«Цей крок дуже складний структурно. І там і там існує величезна обтяжлива адміністративна машина. Їх об’єднання буде скоріше формальним, тобто ці структури залишаться, і їх підпорядкують якійсь одній структурі, хоча і так вони сьогодні підпорядковані Кабміну», – додала К. Ляпіна (*Фундація «Відкрите суспільство»* (www.deputat.org.ua). – 2011. – 28.03).

Председатель Комитета Верховной Рады по вопросам здравоохранения Т. Бахтеева прогнозирует, что реформирование медицины в стране можно завершить к 2014 г. В интервью она отметила, что процесс реформирования системы здравоохранения условно разбит на три этапа. «Думаю, что все эти три этапа реформирования можно завершить к 2014 г., – сказала она.

Т. Бахтеева пояснила, что в ходе первого этапа реформы необходимо четко разграничить в нормативных актах первичную, вторичную и третичную медицинскую помощь.

На втором этапе, который планируется к завершению к концу 2012 г., будут подведены итоги реализации пилотных проектов, запущенных в трех областях. На третьем этапе планируется осуществить переход от бюджетного содержания государственных и коммунальных учреждений здравоохранения к принципу их содержания за счет средств, уплаченных за предоставление ими конкретных медицинских услуг.

Т. Бахтеева подчеркнула, что выполнение все трех этапов станет основой для введения в стране страховой модели здравоохранения (*Интернет издание «Вся-Правда»* (<http://vsyapravda.com>). – 2011. – 30.03).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

У рамках державного візиту Президента України В. Януковича до Брунею Даруссалам у місті Бандар-Сері-Бегаван відбулася офіційна церемонія зустрічі глави Української держави із Султаном Брунею Даруссаламу Х. Болкіахом.

Оркестр виконав державні гімни України та Брунею. Пролунав традиційний для візитів з державним статусом «салют націй», лідери країн обійшли стрій воїнів Почесної варті.

Президенту України були представлені члени Королівської родини, офіційної делегації Брунею, керівники дипломатичних місій, акредитованих у Брунеї.

Султану Брунею було представлено членів офіційної делегації України. Після офіційної церемонії зустрічі В. Янукович та Х. Болкіах обмінялися державними нагородами.

Після цього розпочалася зустріч Президента України та Султану Брунею Даруссалам (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 30.03*).

У рамках державного візиту Президента України В. Януковича до Брунею Даруссаламу відбулося підписання двосторонніх українсько-брунейських документів.

У присутності глави Української держави і Султана Брунею Даруссаламу було підписано Меморандум про взаєморозуміння між Кабінетом Міністрів України та Урядом Його Величності Султана і Янг Ді-Пертуана Брунею Даруссаламу щодо співробітництва у сфері оборони.

Меморандумом закладаються основи українсько-брунейського співробітництва в оборонній та військово-технічній сферах.

У документі, зокрема, йдеться про такі напрями взаємодії, як проведення спільних військових навчань, обмін персоналом, співпраця в галузі оборонної промисловості, реформування Збройних сил тощо.

Також прописуються питання захисту інформації та охорони прав інтелектуальної власності. Передбачається створення постійно діючого спільного комітету оборонних відомств двох країн. Було також укладено Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Його Величності Султана і Янг Ді-Пертуана Брунею Даруссаламу про взаємне скасування віз для громадян, які користуються паспортами для виїзду за кордон (у формі обміну нотами).

Метою Угоди є запровадження правових засад безвізового перетину кордону громадянами двох країн, які користуються «звичайними» паспортами для виїзду за кордон. Документом передбачено право громадян України і Брунею перебувати на території, відповідно, кожної з держав без віз терміном до 30 діб.

Крім того, була прийнята Спільна заява України та Брунею за підсумками

державного візиту Президента України до Брунею Даруссаламу.

У документі наголошується на тому, що між Україною і Брунеєм Даруссаламом закладено основи для розвитку і поглиблення дружніх відносин, а також на існуванні ряду перспективних сфер співробітництва, в яких на взаємовигідній основі можуть реалізовуватися спільні проекти.

Відзначається, що за результатами візиту відносини між двома державами вийшли на якісно новий рівень **(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 30.03).**

Президент України В. Янукович 30 березня у столиці Брунею місті Бандар-Сері-Бегавані відвідав Музей королівських регалій (Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 30.03).

Президент України В. Янукович у місті Бандар-Сері-Бегавані у Брунеї зустрівся з професорсько-викладацьким складом та студентами Університету Брунею Даруссаламу.

У своєму виступі глава Української держави подякував присутніх на зустрічі за інтерес до України, яка розглядає Бруней як перспективного партнера у Південно-Східній Азії.

В. Янукович наголосив, що Бруней також є цікавим для України з огляду на стабільну соціально-економічну ситуацію, високий рівень залучення країни до глобальних та регіональних інтеграційних процесів, привабливе інвестиційне середовище, що об'єктивно сприяє подальшому зростанню економіки та добробуту населення.

Глава держави наголосив, що метою його державного візиту до Брунею є відновлення повноформатного політичного діалогу та поглиблення торговельно-економічної міждержавної взаємодії. «Упевнений, що завдяки нашому спілкуванню ви зможете пересвідчитися в тому, які значні можливості співробітництва мають Україна і Бруней, і яким чином вони можуть бути реалізовані в контексті розвитку дружніх двосторонніх відносин», – додав Президент.

Глава держави зазначив, що українські підприємства готові брати участь у розвитку пріоритетних для Брунею галузей, покликаних диверсифікувати економіку цієї країни. Вони також готові залучатися до відповідних проектів у сферах інфраструктурного розвитку, сільського господарства, підготовки кваліфікованих наукових кадрів **(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 30.03).**

Президент України В. Янукович сподівається, що інтерес брунейського бізнесу до Української держави надалі істотно зростатиме. Про це він заявив під час українсько-брунейського бізнес-форуму, наголосивши, що Україна сьогодні впевнено рухається вперед шляхом комплексних реформ.

Запрошуючи брунейських підприємців до активної співпраці, глава держави відзначив, що наразі в Україні вже вдалося зупинити спад в економіці, спричинений світовою фінансово-економічною кризою, та розпочати етап сталого економічного розвитку.

Президент, зокрема, відзначив, що, зважаючи на своє вигідне геополітичне розташування, в тому числі – близькість до країн ЄС, СНД та високу кваліфікацію робочої сили, Україна є привабливим і перспективним полем для інвестицій.

Серед перспективних напрямів співпраці з інвесторами В. Янукович назвав реалізацію проектів у рамках підготовки до Євро-2012, сільське господарство, переробну промисловість, житлове будівництво, сферу телекомунікацій.

Зі свого боку, Україна була б вельми зацікавлена у співпраці з Брунеєм у сферах нафто-газовидобутку, авіабудування, туризму, інфраструктурного розвитку, будівництва, подолання наслідків стихійних лих, в аграрному секторі (**Офіційне інтернет-представництво Президента України** (www.president.gov.ua). – 2011. – 31.03).

У Брунеї Президент України В. Янукович відвідав підприємство BLNG (компанія з виробництва скрапленого газу). Під час спілкування із керівництвом компанії главу держави поінформували про її історію та досягнення, провели коротку екскурсію територією підприємства. Президент також мав можливість ознайомитися з роботою центру керування BLNG.

Під час спілкування із керівниками підприємства глава держави підкреслив, що для України є цікавим дізнатися про досвід роботи у сфері виробництва скрапленого газу, накопичений компанією Brunei Liquefied Natural Gas за десятиріччя її роботи у цій сфері.

Президент відзначив, що у березні 2010 р. уряд затвердив план заходів з реалізації проекту будівництва терміналу з перевалки скрапленого газу на узбережжі Чорного моря, зазначивши, що розрахункова вартість проекту становить близько 1 млрд дол.

Президент окремо відзначив актуальність питання розробки родовищ природних ресурсів. Він, зокрема, нагадав, що в Україні останнім часом розпочалося видобування газу не тільки на суходолі, а й на шельфах Чорного та Азовського морів.

Крім того, зауважив В. Янукович, у зв'язку із розвитком сучасних технологій видобутку сланцевого газу в Україні також з'явилася така перспектива.

Глава держави висловив сподівання на налагодження ефективної партнерської співпраці із брунейськими підприємствами в майбутньому

Україна та Бруней мають хороші перспективи щодо побудови взаємовигідних відносин у військово-технічній сфері. Про це заявив в інтерв'ю українським журналістам у Брунеї генеральний директор державного концерну «Укроборонпром» Д. Саламатін.

«Ми сподіваємося, що найближчим часом перейдемо до обговорення конкретних питань. Ми презентували весь спектр можливостей, які має український оборонно-промисловий комплекс. Ці можливості дуже зацікавили наших партнерів», – сказав Д. Саламатін.

Керівник «Укроборонпрому» висловив сподівання, що переговори України та Брунею будуть продуктивними, а контакти, які будуть встановлені, матимуть інтерес для українських підприємств.

Д. Саламатін також повідомив, що 6–9 червня ДК «Укрспецекспорт» візьме участь в оборонно-промисловій виставці у Брунеї *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 30.03).*

Україна зацікавлена у налагодженні ефективної співпраці з Брунеєм в енергетичній та інвестиційній сферах. Про це заявив в інтерв'ю українським журналістам голова Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами В. Каськів. Він нагадав, що Бруней як країна експортер енергоресурсів має надзвичайно великий вплив в Азіатсько-тихоокеанському регіоні.

Говорячи про перспективи інвестиційної співпраці з Брунеєм, В. Каськів підкреслив, що ця країна володіє 17-м за розмірами у світі суверенним фондом з обсягом у 30 млрд дол.

«Це – велика можливість для інвестицій... Брунейські інвестори ведуть досить агресивну інвестиційну політику, в тому числі у Європі. Це є додаткова можливість для України», – резюмував він *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 30.03).*

Візити Президента України є локомотивом, завдяки якому розвивається співпраця України з іншими державами. На цьому наголосив міністр закордонних справ України К. Грищенко в інтерв'ю українським журналістам 30 березня в Брунеї, говорячи, зокрема, про державний візит глави Української держави до Брунею Даруссаламу.

За словами міністра, для України Бруней цікавий тим, що в цій країні накопичені досить серйозні фінансові ресурси. «Є зацікавленість у певних сферах

до інвестування, є величезна нафтовидобувна галузь, є зацікавленість Брунею і у розвитку військово-технічної співпраці, у розбудові відносин у сфері освіти», – сказав К. Грищенко.

Міністр, окрім того, звернув увагу на зацікавленість Брунею у співпраці з Україною в сфері АПК. За його словами, йдеться про питання, яке сьогодні цікавить багатьох потенційних інвесторів. Адже ідеться про необхідність підтримання стабільності в світі, яка має базуватися на продовольчій безпеці (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2011. – 30.03*).

Україна готова надати Японії своїх фахівців в сфері ядерної безпеки, повідомив Президент України В. Янукович. Крім того, В. Янукович нагадав, що Україна не залишилася в стороні від проблем, що виникли в Японії в зв'язку з землетрясінням, запропонувавши цій країні гуманітарну допомогу (*PRESIDENT.org.ua (http://president.org.ua). – 2011. – 30.03*).

В Адміністрації Президента переконані в необхідності відкрити ринок землі для іноземців, заявила 30 березня заступник глави Адміністрації Президента І. Акімова.

«З 1 січня 2012 р. ринок сільгоспземель має бути відкритий. Він має бути відкритий не лише для громадян України, а й для іноземних громадян, які захочуть працювати у цій важливій сфері», – заявила І. Акімова. Вона наголосила на необхідності підготовки законодавчої бази, зокрема розробленні земельного кадастру та реєстраційних документів.

За словами І. Акімової, більшу частину необхідних законів планується ухвалити в першій половині 2011 р., щоб з 2012 р. ринок землі запрацював повністю (*Відголос.com (http://vidgolos.com). – 2011. – 30.03*).

Задачею уряду є виведення національної економіки України на докризовий рівень в середині 2012 г. Об цьому заявив 30 березня Прем'єр-міністр Н. Азаров, відкриваючи засідання Кабінету Міністрів.

По його словам, для цього необхідно створити привлекательний інвестиційний клімат в Україні. «2011 г. ми визначили як переломний в стосунках між владою і бізнесом», – підкреслює Прем'єр (*МинПром – інформація бізнес-класа (http://minprom.ua). – 2011. – 30.03*).

Прем'єр-міністр М. Азаров прогнозує, що Україна стане країною-членом Європейського Союзу до 2022 р. Про це він сказав під час відкриття 2-ї черги

Дарницького моста в Києві.

Він зазначив, що 31 березня взяв участь у міжнародній конференції, в якій також брав участь колишній президент Польщі О. Квасневський.

М. Азаров повідомив, що він навіть уклав парі з О. Квасневським із приводу членства України в Євросоюзі (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2011. – 30.03).

За 2010 г. и первые два месяца 2011 г. экономика Украины возросла примерно на 5 %. Об этом заявил Премьер-министр Н. Азаров, открывая заседание Кабинета Министров.

Также Премьер отметил, что в автоматическом режиме выполняется бюджет, курс гривни стабилен, увеличились темпы строительства, на 10 % возросли реальные доходы граждан, товарооборот возрос на 13 % и построено более тысячи километров дорог.

Н. Азаров подчеркнул, что восстановление экономического роста адекватно сказывается на доходах государственного бюджета. В частности, по итогам I квартала текущего года ожидается увеличение поступлений в Общий фонд государственного бюджета на 17 млрд грн – по сравнению с I кварталом 2010 г.

«Это дает возможность стабильно финансировать расходы бюджета. Но, к большому сожалению, значительную часть ресурсов, которые заработаны так трудно, кропотливым трудом всей страны, приходится отрывать от социального развития и, скажем, жилищного строительства, и отдавать за долги наших предшественников», – заметил Премьер-министр (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua)*). – 2011. – 30.03).

Премьер-министр Н. Азаров поручил вице-премьеру, министру социальной политики С. Тигипко взять под контроль тенденцию роста задолженности по выплате зарплат в Украине. Об этом глава правительства заявил 30 марта, открывая заседание Кабинета Министров. Он напомнил, что в феврале был зафиксирован рост задолженности по зарплате.

По его словам, наличие задолженности по зарплате на госпредприятиях – это также «красная карточка» для каждого руководителя министерства и ведомства, в управлении которого находятся данные предприятия (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua)*). – 2011. – 30.03).

Уряд врегулював проблему пільгового ввезення пального в Україну. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров 30 березня під час обговорення меморандуму про партнерство між урядом і вітчизняними виробниками нафтопродуктів.

«Ми цю тему закрили. Була така тема, але ми її закрили і більше цього не буде», – підкреслив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2011. – 30.03).

Частка податків у ціні бензину в Україні вдвічі менша, ніж у Європі. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час обговорення меморандуму про партнерство між урядом і вітчизняними виробниками нафтопродуктів.

«Роздрібна ціна на нафтопродукти в усіх країнах ЄС приблизно в два рази вища, ніж у нас. У вартості бензину в Європі приблизно 70 % – це частка податку. У нас – лише 31 %. Тому наш бензин в принципі може бути конкурентним на європейському ринку», – підкреслив М. Азаров.

Водночас він повідомив, що на сьогодні уряд не розглядає питання про зміну ставок акцизного збору (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2011. – 30.03).

Прем'єр-міністр України М. Азаров заявив, що Кабінет Міністрів України відклав проведення пенсійної реформи з огляду на те, що уряд хоче отримати підтримку суспільства.

Як повідомляє прес-служба Федерації профспілок України, М. Азаров пояснив, що урядові пропозиції «зав'язані з МВФ», залежність від фонду була більшою в 2010 р., з огляду на величезний дефіцит Пенсійного фонду, наприклад, у березні минулого року доходи його становили 6 млрд грн, борги – 8 млрд грн.

«Сьогодні ситуація змінилася, ми можемо дозволити собі вести переговори з МВФ, а то й відмовитися від кредиту, хоча Україні це буде дуже невигідно», – сказав М. Азаров (*Відголос.com (http://vidgolos.com)*). – 2011. – 30.03).

«Польща залишається ключовим стратегічним партнером для України. Особливо активізувалося наше співробітництво у зв'язку з проведенням нашими країнами Євро-2012. Ми зацікавлені у подальшому розвитку українсько-польського діалогу та наповненні його конструктивним практичним змістом», – про це заявив віце-прем'єр-міністр України, міністр соціальної політики С. Тігіпко напередодні дводенного робочого візиту до Республіки Польща, який розпочинається 31 березня.

Під час візиту С. Тігіпко проведе низку зустрічей з віце-прем'єр-міністром, міністром економіки Республіки Польща В. Павляком, головою Служби соціального страхування З. Дердзюком, головою Державної інспекції праці Т. Зайонцем, керівництвом Міністерства праці та соціальної політики. Під час зустрічей планується обговорити широке коло питань двостороннього співробітництва. Зокрема, значна увага приділятиметься вирішенню питань соціального захисту українців, які працюють у Польщі. Також С. Тігіпко планує

ознайомитися з польським досвідом щодо реформування пенсійної системи і легалізації заробітних плат (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2011. – 30.03).

Віце-прем'єр, міністр соціальної політики України С. Тігіпко не виключає ліквідацію Державної податкової служби України (ДПСУ). Про це він заявив на українському форумі, який проводив The Economist Group 29 березня.

«Ті органи, які не будуть реформуватися, повинні бути ліквідовані. Скажімо, та ж податкова може бути ліквідована шляхом злиття митної служби і вийти на одну адміністрацію, як це працює в багатьох країнах», – пояснив С. Тігіпко.

Крім того, С. Тігіпко запевнив, що в перспективі «не повинно бути проблем з поверненням ПДВ» (*Відголос.com (http://vidgolos.com)*). – 2011. – 30.03).

Підвищення цін роздрібною торгівлі на вівсяну крупу є черговим ажіотажем. Таку думку журналістам висловив міністр аграрної політики та продовольства України М. Присяжнюк.

Він зазначив, що частка споживання населенням вівсяної крупы майже втричі менша, ніж гречаної.

Водночас міністр повідомив, що в Україні вівса виробляється набагато більше за потребу споживання. «Ми зробили 600 тис. т вівса у 2010 р., а для споживання у продовольчому харчуванні необхідно всього 80 тис. т», – наголосив М. Присяжнюк (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2011. – 30.03).

За дорученням Президента України Кабінет Міністрів прийняв рішення про виділення коштів на проведення невідкладних заходів з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та недопущення виникнення техногенної катастрофи на території селища Солотвино Закарпатської області. Відповідне розпорядження уряд прийняв 30 березня 2011 р. на своєму засіданні.

Згідно з документом, 149 млн 556 тис. грн будуть виділені Закарпатській обласній державній адміністрації для подолання надзвичайної ситуації державного рівня, що виникла у Солотвино.

Зокрема, фінансування передбачає винесення за межі небезпечної зони карстових проваль системи каналізації, водо-, електропостачання селища Солотвино. Також будуть відселені мешканців із 72-х житлових будинків та побудовані школа і дитячий садок та новий житловий масив.

Уряд доручив Закарпатській облдержадміністрації, Міністерству економічного розвитку і торгівлі разом з Міністерством фінансів та Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства згідно з Регламентом Кабінету Міністрів оформити проект рішення уряду у десятиденний термін (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2011. – 30.03).

Уряд прийняв пропозицію Державної податкової служби звільнити від подання річної декларації про майновий стан та доходи (податкової декларації) фізичних осіб, які одержали дохід у вигляді спадщини (подарунка), що оподатковується за нульовою ставкою. Відповідне розпорядження ухвалено під час засідання уряду.

Прийняття даного розпорядження, як зазначив у своєму виступі під час засідання уряду голова ДПС України В. Захарченко, зніме певне напруження суспільстві, пов'язане з процедурою «зайвого» декларування громадянами доходів у вигляді успадкованого майна (подарунку), з яких не передбачено сплату податку.

«Ми вважаємо, що це також зменшить витрати коштів та часу громадян на підготовку та подання відповідних декларацій. Водночас прийняття даного розпорядження не погіршить стан адміністрування податку на доходи фізичних осіб», – підкреслив В. Захар (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2011. – 30.03).

З 1 квітня посадовий оклад працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки підвищується до 625 грн. Відповідну зміну було внесено рішенням уряду в Додаток 1 до Постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери».

Керівники установ, закладів та організацій бюджетної сфери мають забезпечити диференціацію заробітної плати працівників, для яких визначені однакові посадові оклади, за рахунок встановлення доплат, надбавок та премій.

Як відомо, у I кварталі 2011 р. діє затверджений урядом посадовий оклад 613 грн (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2011. – 30.03).

Національна комісія регулювання електроенергетики України на відкритому засіданні 30 березня 2011 р. затвердила граничні рівні цін на природний газ для установ та організацій, що фінансуються з державного і місцевих бюджетів, а також для промислових споживачів та інших суб'єктів господарювання на рівні 2553,20 грн за 1 тис. куб. м.

Згадані граничні рівні цін на природний газ затверджені без урахування податку на додану вартість, збору до затвердженого тарифу на природний газ у вигляді цільової надбавки, тарифів на транспортування, розподіл і постачання природного газу за регульованим тарифом.

Крім того, визнано такими, що втратили чинність, постанови НКРЕ від 28.02.2011 р. № 299 та 300.

Граничні рівні цін на природний газ погоджено з Міністерством економічного розвитку та торгівлі України. Ці рішення набирають чинності з 1 квітня 2011 р.

Встановлення нового значення граничного рівня ціни на природний газ розглядалося у зв'язку зі зміною вартості імпортованого природного газу у II кварталі 2011 р. та середньомісячного (у березні) курсу гривні до долара США, а також на підставі звернення НАК «Нафтогаз України» (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2011. – 30.03).*

Ставка нинішнього уряду України на реалізацію інфраструктурних проектів у межах підготовки до Євро-2012 є досить вдалим кроком, адже йдеться про переорієнтацію на внутрішній ринок України, а отже, відновлення багатьох вітчизняних галузей економіки. Таку думку висловив голова секретаріату Ради підприємців при Кабінеті Міністрів України А. Забловський на прес-конференції щодо підсумків національного економічного розвитку за I квартал поточного року.

За словами А. Забловського, стрімке зростання металургійної та будівельної галузей зумовлене тим, що майже 50 % споживання сталі та металопрокату припадає саме на будівництво.

Голова секретаріату Ради підприємців при КМУ підкреслив, що зростання показників у багатьох галузях економіки України відбувається також завдяки посиленню попиту російських партнерів на українську продукцію. «Зростання цін на нафту сприятиме пожвавленню попиту на продукцію української машинобудівної, металургійної та хімічної галузей», – резюмував А. Забловський (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2011. – 30.03).*

Уряд на своєму засіданні схвалив проект угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Князівства Андорра про співробітництво в галузі туризму, що надає можливість підписати її під час візиту в Україну міністра туризму, торгівлі та промисловості Андорри К. Б. Маса, запланованого на 1 квітня поточного року.

Угода, яка стане першим двостороннім договором в історії українсько-андоррських відносин, у разі її укладання, дасть змогу розвивати та зміцнювати двостороннє співробітництво в галузі туризму шляхом ефективного використання туристичного потенціалу обох країн, сприяти розробці туристичних маршрутів і турів, створювати спільний конкурентоспроможний туристичний продукт та ефективно його просувати на міжнародному ринку, сприяти обміну інформацією та досвідом у цій галузі.

На сьогодні, за даними представників провідного гірськолижного курорту «Валнорд», більшість українців, які подорожують до Андорри, роблять це через російських туроператорів.

Сторони розпочали роботу з укладання міжурядової угоди у 2007 р., однак підготовка до її підписання затримувалась у зв'язку з тим, що підпорядкованість сфери туризму неодноразово передавалася до різних міністерств Андорри (*Урядовий портал (www.kmti.gov.ua). – 2011. – 30.03).*

Кабінет Міністрів України оприлюднив Постанову № 306 від 19 січня 2011 р. «Про затвердження переліку кольорових малюнків і піктограм, що входять до додаткових медичних попереджень на упаковці тютюнових виробів».

Згідно з чинним законодавством це означає, що через 18 місяців, тобто з 30 вересня 2012 р., виробникам та імпортерам буде заборонено поставляти на ринок тютюнові вироби без нових попереджень.

З 2007 р. на тютюнових пачках в Україні розміщуються відносно великі (30 % поверхні пачки) текстові попередження про небезпеку вживання тютюнових виробів. Проведені дослідження показали, що ці попередження суттєво підвищили поінформованість українців щодо наслідків тютюнокуріння і сприяли зменшенню його поширеності, яке спостерігається в Україні в останні роки.

Запровадження малюнків-попереджень на тютюнових пачках є одним із заходів Державної цільової соціальної програми зменшення шкідливого впливу тютюну на здоров'я населення на період до 2012 р. МОЗ буде докладати всіх зусиль для виконання всіх заходів програми, яка допоможе надалі зменшувати поширеність куріння в Україні, а отже, і кількість спричинених вживанням тютюну хвороб і смертей (*Урядовий портал (www.kmti.gov.ua). – 2011. – 30.03).*

ПОЛІТИКА

Председатель Верховной Рады В. Литвин подал судебный иск к экс-майору Управления госохраны Н. Мельниченко о защите чести и достоинства и возмещении морального ущерба.

В иске, поданном в Деснянский районный суд Киева 1 марта, В. Литвин констатирует, что судебное решение пятилетней давности так и не было выполнено, а « Н. Мельниченко продолжает распространять недостоверную информацию о В. Литвине».

В качестве примера такой информации приводятся высказывания Н. Мельниченко 2009–2010 гг., распространенные СМИ. «Заказчиком убийства Г. Гонгадзе является Председатель Верховной Рады В. Литвин», «У В. Литвина руки в крови», «От Л. Кучмы и В. Литвина столько смертей, что еще чуть-чуть, и они захлебнутся кровью погибших людей, которые связаны с делом Г. Гонгадзе и с моими записями», – приводятся примеры высказываний Н. Мельниченко в иске В. Литвина.

«Эти высказывания носят крайне негативный характер, влияют на формирование у широкой общественности ошибочного мнения о В. Литвине, порочат его честь, достоинство и деловую репутацию, повлекли моральный ущерб. Информация, изложенная Н. Мельниченко, не соответствует действительности и ничем не подтверждена», – говорится в документе.

В. Литвин, ссылаясь на постановление пленума Верховного Суда от 27 февраля 2009 г., утверждает, что под понятием «достоинство» необходимо понимать «признание ценности каждого физического лица как уникальной биопсихосоциальной ценности», а с понятием «честь» связана «позитивная социальная оценка лица в глазах окружающих, которая базируется на соответствии его действий общепринятым представлениям о добре и зле».

Спикер просит суд признать информацию, высказанную Н. Мельниченко в его отношении, неправдивой и порочащей его честь и достоинство, обязать экс-майора опровергнуть ее на пресс-конференции, принести публичные извинения и заплатить 1 грн компенсации за моральный ущерб (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 30.03*).

Следователи Генеральной прокуратуры перенесли очную ставку экс-президента Л. Кучмы с экс-майором Госохраны Н. Мельниченко ориентировочно на 4 апреля, по просьбе экс-главы государства. Об этом заявил Л. Кучма после допроса в Генпрокуратуре.

«Учитывая, что нет второго адвоката, по нашей просьбе, на наше ходатайство, пока мы найдем адвоката, я думаю, это 2–3 дня, перенести очную ставку где-то на понедельник», – отметил экс-президент.

По его словам, учитывая количество томов уголовного дела, один адвокат не сможет со всем ознакомиться. «Должна группа, наверное, работать, чтобы разобрать, что там за эти годы написано», – добавил он.

Л. Кучма также подчеркнул, что, учитывая такой ход событий, кроме того, что были предъявлены протоколы экспертиз, которых «сотни», больше никаких следственных действий не происходило. Он уточнил, что должен ознакомиться с каждым протоколом для того, чтобы разобраться, имеет или нет та или иная экспертиза отношение к делу. Также Л. Кучма сказал, что заявления и ходатайства с его стороны будут подаваться позже.

В свою очередь Н. Мельниченко заявил, что Л. Кучма сорвал очную ставку с ним. Ранее Л. Кучма написал заявление следователю, в котором объяснил мотивы, почему не хочет встречаться с бывшим майором Госохраны, и следователь с ними согласился (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 30.03*).

В уголовном деле против экс-президента Л. Кучмы больше всего вопросов вызывают записи бывшего майора Управления государственной охраны Н. Мельниченко. Так считает адвокат экс-президента А. Дершовиц.

«С точки зрения криминалистики, в цифровой записи относительно легко можно произвести изменения, которые способны создать впечатление виновности говорящего. Различные части (такой записи) легко удаляются, копируются, вставляются и меняются», – отметил адвокат.

По его словам, в начале его карьеры он, молодой юрист, сам стал жертвой манипулирования уликами. «Отсюда моя личная заинтересованность найти правду в этом деле», – подчеркнул А. Дершовиц.

В сообщении говорится, что в одном из выигранных им дел также фигурировали записи, которыми пытались скомпрометировать бывшего премьер-министра Израиля А. Шарона. В настоящее время профессор А. Дершовиц является одним из адвокатов основателя WikiLeaks Д. Ассанжа (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 30.03*).

Генеральный прокурор В. Пшонка отмечает актуальность проблемы жестокого обращения с задержанными и арестованными в органах внутренних дел. Об этом он заявил на заседании коллегии Генеральной прокуратуры по вопросам состояния законности при расследовании фактов пыток, сообщает пресс-служба ГПУ.

По словам Генпрокурора, проблема соблюдения прав человека в уголовном судопроизводстве для Украины остается острой, в первую очередь на стадии дознания и досудебного следствия.

В частности, только за последние два года зарегистрировано более 13 тыс. заявлений и сообщений о пытках и другом жестоком обращении с людьми в органах внутренних дел. Особенную обеспокоенность вызывает увеличение количества фактов избиения задержанных и арестованных, которые привели к их смерти. Для устранения нарушений конституционных прав граждан прокуроры предприняли ряд мер. За последние пять лет прекращена деятельность более 350 специальных учреждений милиции, где условия содержания не отвечали требованиям закона.

В. Пшонка отметил, что органы внутренних дел с их оперативно-разыскными подразделениями, службами внутренней безопасности, инспекциями из личного состава, экспертными учреждениями не должны стоять в стороне затронутых проблем. Он также констатировал, что в настоящее время их деятельность по выявлению и профилактике этих явлений еще неэффективна (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 30.03*).

Суд повторно отказался заменить бывшему первому замминистру обороны В. Иващенко меру пресечения с содержания под стражей на подписку о невыезде. Об этом сообщил адвокат подсудимого Б. Нечипоренко.

Печерский райсуд Киева принял решение в ходе очередного заседания по делу В. Иващенко. Таким образом, суд отказался удовлетворить соответствующее ходатайство Б. Нечипоренко, которое было подано на предыдущем судебном заседании по данному делу.

Кроме того, суд отказался принять заявленный адвокатом отвод всего состава коллегии судей, рассматривающей это дело. При этом в ходе судебного заседания было удовлетворено ходатайство Б. Нечипоренко о вызове в суд для допроса ряда свидетелей и истребовании ряда документов в качестве доказательств. Следующее заседание суда запланировано на 31 марта (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 30.03*).

Партия «Украинский демократический альянс реформ» депутата Киевсовета В. Кличко ведет переговоры с партией «Фронт змін» экс-спикера А. Яценюка об объединении. Об этом сообщило 29 марта издание «Левый берег».

«Наверное, нам придется с кем-то объединяться для того, чтобы изменить что-то в этой стране», – процитировал собеседник издания слова В. Кличко, с которыми он обратился сегодня к депутатам своей фракции в Киевсовете.

«Объединение Кличко и Яценюка принесет пользу обоим», – заявил источник в УДАРе. По его мнению, объединение с УДАРом гораздо безопаснее для рейтинга А. Яценюка, чем дружба с другими фракциями в Киевсовете (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 29.03*).

Взвешенная и настоящая налоговая реформа может повлиять на уменьшение уровня теневизации экономики. Об этом заявила экс-премьер Ю. Тимошенко во время выступления на украинском саммите-2011 «Можно ввести настоящие реформы?»

«Для того, чтобы легализовать заработную плату, чтобы ее не платили в конвертах, надо сделать только одно действие – снять лишние налоги с фонда заработной платы, тогда никаких специальных законов принимать не надо», – сказала она.

Экс-премьер считает сюрреалистической инициативу правительства Н. Азарова о разработке и принятии закона о легализации заработных плат.

По ее словам, только уменьшение налоговой нагрузки на фонд заработной платы может привести к снижению части выплаты заработных плат «в конвертах». «Тогда оно автоматически выходит из тени в свет, и люди сами заинтересованы будут эту заработную плату платить не в конвертах, а открыто», –

добавила Ю. Тимошенко (*МинПром – інформація бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 29.03).

Всеукраїнське об'єднання «Свобода» ініціюватиме референдум щодо неприпустимості продажу української землі. Про це заявив лідер ВО «Свобода» О. Тягнибок, повідомила партійна прес-служба.

О. Тягнибок зазначив, що «Свобода» категорично проти продажу земель сільськогосподарського призначення. На його переконання, легалізація продажу землі може обернутися катастрофою для українців. «Це прямий шлях до наступного Голодомору. “Свобода” ініціюватиме референдум щодо неприпустимості продажу землі», – підкреслив лідер ВО «Свобода» (*Відголос.com* (<http://vidgolos.com>). – 2011. – 30.03).

ЕКОНОМІКА

Україна в лютому 2011 г. по сравнению с февралем 2010 г. увеличила экспорт двуокиси титана на 25,7 %, до 11,788 тыс. т. Отноительно января поставки возросли на 6,5 %. Об этом свидетельствуют данные Государственного комитета статистики.

Поступления от экспорта в заданный период поднялись на 53,7 %, составив 23,892 млн долл. В целом за два месяца с начала года Украина повысила экспорт указанной продукции на 31,9 %, до 22,852 тыс. т. Поступления от зарубежных поставок возросли до 45,742 млн долл. (*МинПром – інформація бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 30.03).

В лютому экспорт украинского длинномерного и сортового проката уменьшился на 11,7 %, или на 61,53 тыс. т по сравнению с январем – до 466,41 тыс. т. Об этом заявил источник в Кабинете Министров.

Поступления от экспорта длинномерного и сортового проката уменьшились на 3 %, или на 10,69 млн долл., до 341,52 млн долл. По сравнению с февралем 2010 г. экспорт длинномерного и сортового проката в лютом 2011 г. возрос на 24,9 %, или на 92,91 тыс. т.

В январе – лютом 2011 г. по сравнению с январем – лютом 2010 г. экспорт длинномерного и сортового проката увеличился на 8,6 %, или на 78,88 тыс. т, до 994,35 тыс. т на 693,73 млн долл. (*МинПром – інформація бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2011. – 30.03).

НАК «Нефтегаз Украины» в 2011 г. планирует получить около 400 млн долл. чистой прибыли. Такая норма содержится в финансовом плане компании, представленном на рассмотрение правительства.

При этом общие поступления средств ожидаются в размере 18,9 млрд долл., в том числе доходы от реализации продукции, работ и услуг – 17,4 млрд долл.

Из прочих источников, включающих поступления дивидендов от ОАО «Укрнафта», кредитных займов и продажи облигаций внутреннего госзайма, внесенных в уставный фонд «Нефтегаза», предусмотрено получить 1,5 млрд долл.

Доход от транзита газа в Европу прогнозируется в размере 2,8 млрд долл. при объеме транзита 98,6 млрд куб. м. При этом расходы госхолдинга достигнут 20 млрд долл., в том числе на закупку импортного газа – 9,6 млрд долл. Таким образом, дефицит средств составит около 1,1 млрд долл. Его предполагается покрыть за счет выпуска облигаций внутреннего госзайма (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 30.03*).

В феврале импорт стальных полуфабрикатов в Украину увеличился на 47,8 %, или на 13,3 тыс. т по сравнению с январем – до 41,1 тыс. т. Об этом заявил источник в Кабинете Министров.

Затраты на импорт стальных полуфабрикатов увеличились на 56,5 %, или на 10,67 млн долл., до 29,56 млн долл.

Основным поставщиком стальных полуфабрикатов в Украину в феврале стала Россия, доля которой в общем объеме импорта составила 34,13 тыс. т, или 83 %.

В феврале 2011 г. импорт стальных полуфабрикатов увеличился на 14,2 %, или на 5,11 тыс. т по сравнению с февралем 2010 г. В январе – феврале 2011 г. импорт стальных полуфабрикатов увеличился на 22,4 %, или на 12,59 тыс. т по сравнению с январем – февралем 2010 г. – до 68,89 тыс. т на 48,45 млн долл. (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 30.03*).

Государственное ипотечное учреждение надеется в 2011 г. вернуть около 1 млрд грн задолженности со стороны проблемного «Надра Банка». Об этом журналистам сообщил 30 марта глава правления ГИУ В. Миргородский.

«У нас есть очень нехороший актив, связанный с банком «Надра»: сейчас они нам должны уже около 1 млрд грн. Им был дан финансовый кредит, который не возвращен. На сегодня принимаются меры по взысканию этой задолженности. Мы планируем вернуть долг от «Надра Банка» в этом году, но процесс идет не очень легко», – сказал глава ГИУ.

По его данным, на сегодня активы ГИУ составляют 5,2 млрд грн, из которых, кроме задолженности «Надра Банка» и облигаций внутреннего госзайма, около

800 млн грн приходится на ипотечные кредиты, 1,5 млрд грн – на приобретенное жилье для льготных категорий граждан (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 30.03*).

В феврале по сравнению с январем импорт марганцевой руды в Украину уменьшился на 4,7 %, или на 6 тыс. т, до 121,39 тыс. т на 46 млн долл. Об этом заявил источник в Кабинете Министров. По сравнению с февралем 2010 г. в феврале 2011 г. импорт марганцевой руды уменьшился на 8,3 %, или на 10,95 тыс. т. В январе – феврале 2011 г. импорт марганцевой руды увеличился на 20 %, или на 41,51 тыс. т по сравнению с январем – февралем 2010 г. – до 248,78 тыс. т на 116,06 млн долл. (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 30.03*).

Владельцы Запорожского алюминиевого комбината приняли предварительное решение о его закрытии. Об этом сообщил 30 марта председатель Запорожской облгосадминистрации Б. Петров.

«Предварительное решение владельцев – это предприятие закрыть, потому что им надоело получать убытки. Но мы будем бороться вместе с дирекцией. (Генеральный директор комбината) А. Котюк настроен тоже жестко – бороться до последнего», – сказал губернатор.

Отметим, что 2010 г. ЗАЛК закончил с чистым убытком в 273,78 млн грн. По итогам 2009 г. ЗАЛК получил чистый убыток 487,43 млн грн, чистый доход по сравнению с 2008 г. сократился на 57,76 %, или до 673,481 млн грн (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 30.03*).

В феврале импорт кокса в Украину уменьшился на 32 %, или на 3,96 тыс. т по сравнению с январем – до 8,41 тыс. т на 3,47 млн долл. Об этом заявил источник в Кабинете Министров. По сравнению с февралем 2010 г. импорт кокса в феврале 2011 г. уменьшился на 74,1 %, или на 24,11 тыс. т.

В январе – феврале 2011 г. по сравнению с январем – февралем 2010 г. импорт кокса сократился на 56,7 %, или на 27,18 тыс. т – до 20,77 тыс. т на 7,63 млн долл. (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2011. – 30.03*).

Міністерство економічного розвитку і торгівлі пропонує продовжити квотування експорту зерна до 31 червня 2011 р., одночасно збільшивши квоту лише на кукурудзу на 2 млн т – до 5 млн т. Відповідний проект постанови Кабінету Міністрів розміщений на офіційному сайті відомства.

Президент В. Янукович вимагає, щоб після 31 березня, коли закінчується термін дії квот на експорт зерна, був підготовлений відповідний акт, який би замінив їх, у разі необхідності, митними заходами. На початку жовтня 2010 р. уряд ввів квотування експорту зерна на термін до 31 грудня 2010 р.

У кінці року воно було продовжене до 31 березня 2011 р. При цьому сумарний розмір квот був збільшений на 1,5 млн т – до 4,2 млн т.

За цей час квоти розподілялися двічі способом, що викликав потім різку критику з боку учасників ринку: багато компаній не змогли вчасно отримати висновки Мінагропроду про наявність зерна, які необхідні для подачі заявки на отримання квоти (*Відголос.com* (<http://vidgolos.com>)). – 2011. – 30.03).

По предварительным итогам в 2010 г. прибыль украинских сельскохозяйственных предприятий (кроме малых) составила 12,8 млрд грн, что на 77,7 % больше чем в 2009 г., сообщает Госслужба статистики Украины.

Уровень рентабельности (без учета бюджетных дотаций и доплат) в целом составил 20,6 % против 13,4 % в предыдущем году.

Доходы от производства продукции сельского хозяйства и предоставления услуг в растениеводстве и животноводстве получили 73 % предприятий, сумма прибыли в среднем на одно предприятие составила 2,3 млн грн (*Левый берег* (<http://lb.ua>)). – 2011. – 30.03).